

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**PRIMERJAVA OBDAVČITVE SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV V
REPUBLIKI SLOVENIJI IN REPUBLIKI AVSTRIJI**

Ljubljana, junij 2016

ROK PUPIS

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Rok Papis, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Primerjava obdavčitve samostojnih podjetnikov v Republiki Sloveniji in Republiki Avstriji, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko dr. Andrejo Cirman.

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta : _____

KAZALO

UVOD	1
1 SPLOŠNA OPREDELITEV SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA POSAMEZNIKA (S. P.)	3
1.1 Opredelitev samostojnega podjetnika posameznika v Sloveniji.....	3
1.1.1 Ustanovitev in registracija s. p.....	3
1.1.2 Odgovornost in omejitve s. p.....	5
1.1.3 Vodenje poslovnih knjig	6
1.2 Opredelitev samostojnega podjetnika posameznika v Avstriji.....	9
1.2.1 Ustanovitev in registracija s. p. v Avstriji.....	9
1.2.2 Odgovornost in omejitve s. p. v Avstriji.....	10
1.2.3 Vodenje poslovnih knjig s. p. v Avstriji	11
2 OBDAVČITEV SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV V SLOVENIJI	12
2.1 Zakon o dohodnini in dohodek iz dejavnosti.....	12
2.2 Obdavčitev s. p. na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov	14
2.3 Obdavčitev s. p. na podlagi normiranih odhodkov	15
2.4 Uveljavljanje davčnih olajšav pri obdavčitvi s. p.	17
2.4.1 Splošna olajšava.....	18
2.4.2 Osebne olajšave	18
2.4.3 Posebna osebna olajšava	19
2.4.4 Posebna olajšava za vzdrževane družinske člane	19
2.4.5 Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.....	20
2.4.6 Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	21
2.4.6 Olajšava za investiranje	21
2.4.7 Olajšava za zaposlovanje	22
2.4.8 Olajšava za zaposlovanje invalidov	22
2.4.7 Olajšava za zavezanca invalida.....	23
2.4.8 Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju.....	23
2.4.9 Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.....	23
2.4.10 Olajšava za donacije.....	23
2.5 Prispevki za socialno varnost.....	24
2.5.1 Zavarovalna osnova za plačilo prispevkov	25
2.5.2 Primer izračuna zavarovalne osnove in prispevkov za leto 2015	27
3 OBDAVČITEV SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV V AVSTRIJI	28
3.1 Zakonska podlaga obdavčitve s. p. v Avstriji	28
3.2 Obdavčitve s. p. v Avstriji na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.....	30
3.3 Pavšalna obdavčitve s. p. v Avstriji	31
3.4 Davčne olajšave s. p.-jev v Avstriji	32
3.5 Prispevki za socialno varnost v Avstriji.....	35

4	PRIMERJAVA OBDAVČITVE S. P. V SLOVENIJI IN AVSTRIJI	37
4.1	Primerjava obdavčitve s. p.-ja, ki ugotavlja davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v Sloveniji in Avstriji.....	37
4.1.1	Izračun efektivne davčne obremenitve s. p.-ja brez upoštevanja davčnih olajšav	39
4.1.2	Izračun efektivne davčne obremenitve s. p. z upoštevanjem davčnih olajšav	40
4.2	Primerjava obdavčitve s. p.-ja, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov v Sloveniji in Avstriji.....	42
4.2.1	Izračun efektivne davčne obremenitve s. p.-ja na podlagi pavšalne obdavčitve.....	43
	SKLEP.....	45
	LITERATURA IN VIRI	47
	PRILOGA	

KAZALO TABEL

Tabela 1:	Poslovne knjige pri enostavnem in dvostavnem knjigovodstvu	8
Tabela 2:	Letna dohodninska lestvica za leto 2015.....	15
Tabela 3:	Prednosti in slabosti normirancev	17
Tabela 4:	Splošna olajšava v Sloveniji za leto 2015	18
Tabela 5:	Osebna olajšava v Sloveniji za leto 2015.....	19
Tabela 6:	Posebne olajšave za vzdrževane družinske člane v Sloveniji za leto 2015.....	20
Tabela 7:	Stopnje prispevkov za podjetnike v Sloveniji za leto 2015	25
Tabela 8:	Izračun najnižjih prispevkov za leto 2015.....	27
Tabela 9:	Izračun najvišjih prispevkov za leto 2015.....	27
Tabela 10:	Izračun prispevkov za leto 2015 na podlagi izračunane zavarovalne osnove...	28
Tabela 11:	Dohodninska lestvica Avstrije za leto 2015	31
Tabela 12:	Davčna lestvica za izračun dohodnine v Avstriji za leto 2015	31
Tabela 13:	Izračun prispevkov podjetnika v Sloveniji za leto 2015	38
Tabela 14:	Izračun prispevkov podjetnika v Avstriji za leto 2015	38
Tabela 15:	Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Sloveniji, brez upoštevanja olajšav	39
Tabela 16:	Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Avstriji, brez upoštevanja olajšav	39
Tabela 17:	Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Sloveniji, z upoštevanjem olajšav	41
Tabela 18:	Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Avstriji, z upoštevanjem olajšav	41

Tabela 20: Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Sloveniji na podlagi normiranih odhodkov	44
Tabela 21: Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Avstriji na podlagi normiranih odhodkov	44

KAZALO SLIK

Slika 1: Algoritem za izračun dohodnine v Avstriji	35
Slika 2: Prikaz efektivne davčne obremenitve podjetnika v Sloveniji in Avstriji, brez upoštevanja olajšav	40
Slika 3: Prikaz efektivne davčne obremenitve podjetnika v Sloveniji in Avstriji, z upoštevanjem olajšav	42
Slika 4: Algoritem za izračun davčne osnove in dohodnine podjetnika pavšalista v Avstriji	43
Slika 5: Prikaz efektivne davčne obremenitve podjetnika v Sloveniji in Avstriji na podlagi normiranih odhodkov.....	45

UVOD

V Sloveniji je bilo odpiranje malih podjetij vedno aktualno, še posebej pa v zadnjih letih zaradi povečane brezposelnosti, ki je posledica finančne krize v Evropi. Iskalci zaposlitve so kot eno izmed rešitev za zagotovitev potrebnih finančnih sredstev za preživetje videli v opravljanju dejavnosti kot samostojni podjetniki (v nadaljevanju s. p.) posamezniki. Pri načrtovanju poslovanja se samostojni podjetniki posamezniki srečujejo z različnimi dejavniki, med katerimi je eden ključnih njihova obdavčitev. Višina davčne obveznosti in način obdavčitve pomembno vplivata na podjetnikove poslovne odločitve glede širitve poslovanja, prevzemanja tveganj ter možnosti preselitve v ugodnejše davčno okolje. Problem jim predstavlja tudi nenehno spreminjanje zakonodaje na področju davkov, zato morajo dobro poznati obstoječo davčno zakonodajo ter sproti spremljati predvidene spremembe na področju davčnih zakonov, predpisov in ostalih virov, ki se s tem področjem ukvarjajo. Namen s. p.-jev je poslovanje z minimalnimi stroški ob plačevanju čim manj davka državi, ki ga lahko dosežejo s pravilnim načinom obdavčitve. Država, kot zakonodajalec, jim pri izbiri načina obdavčitve daje dve možnosti, in sicer da ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali pa z upoštevanjem normiranih odhodkov. Odločitev ni enostavna, saj ima vsak način tako prednosti kot slabosti, potrebno pa je tudi presoditi, katera obdavčitev je za določenega podjetnika ugodnejša.

Evropska unija (v nadaljevanju EU) svojim članicam glede obdavčitve samostojnih podjetnikov posameznikov ne postavlja natančnih smernic, zato je to področje urejeno izključno z zakonodajo posamezne države članice. Kljub temu pa večina držav članic EU stremi k učinkovitemu in transparentnemu pobiranju davkov z najmanj stroški, ki jim omogoča uspešen gospodarski razvoj. Tako Slovenija kot Avstrija si prizadevata urediti privlačen davčni sistem, ki poenostavlja poslovanje samostojnih podjetnikov posameznikov, povečuje njihovo konkurenčnost ter jim daje možnost, da se bolj posvečajo svoji dejavnosti. Vprašanje je, katera od njiju predstavlja podjetnikom bolj privlačno davčno okolje.

Namen diplomskega dela je prikazati obdavčitev s. p.-jev v Sloveniji in Avstriji ter ugotoviti njihove skupne točke in razhajanja. Za obe državi želim prikazati tako obdavčitev s. p.-jev, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, kot tudi s. p.-jev, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov. Ugotoviti želim, ali slovenska davčna zakonodaja deluje v korist s. p.-ja kot davčnega zavezanca. Zato je diplomsko delo namenjeno predvsem s. p.-jem, ki jih zanima njihova davčna obremenitev v primerjavi s sosedo Avstrijo. S predstavitvijo tega področja želim s. p.-jem pomagati pri nadaljnjem poslovnem odločanju ter izbiri optimalnega načina obdavčitve.

V diplomskem delu analiziram in primerjam slovensko in avstrijsko obdavčitev s. p.-ja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Ključen cilj je na podlagi hipotetičnega primera izračunati efektivno davčno stopnjo samostojnega podjetnika posameznika v Sloveniji in Avstriji, ki prikazuje dejansko davčno obremenitev zavezanca v določeni državi. Rezultat bo prikaz trenutnega stanja obdavčitve s. p.-jev v Sloveniji v primerjavi z Avstrijo. S tem bom tudi potrdil oziroma zavrnil glavno hipotezo, da je obdavčitev s. p.-jev v Sloveniji manj ugodna v primerjavi z Avstrijo.

Diplomsko delo je sestavljeno iz dveh delov. V prvem, teoretičnem delu, s pomočjo metode deskripcije proučim strokovno domačo in tujo literaturo s področja obdavčitve in pravnoorganizacijske ureditve s. p. Z metodo analize v nadaljevanju izvedem primerjavo obdavčitve s. p.-jev v Sloveniji in Avstriji. Poleg tega uporabim metodo kompilacije, kjer povzamem določene ugotovitve drugih avtorjev in organizacij, ki so že obravnavali problem obdavčitve s. p.-jev.

V drugem delu diplomskega dela na podlagi spoznanj iz teoretičnega dela primerjam davčno obremenitev s. p.-jev v Sloveniji in Avstriji na hipotetičnem primeru. Za omenjeni državi prikažem izračun efektivne davčne stopnje s. p.-jev, obdavčenih na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. V tem delu je uporabljena metoda komparativne analize, ki je ključna za potrditev oziroma zavrnitev hipoteze.

Pri pisanju diplomskega dela uporabim primarne in sekundarne vire. Glavne informacije in podatke, ki jih potrebujem pri pisanju, črпам iz slovenske in avstrijske davčne zakonodaje in predpisov, internetnega gradiva, strokovne literature s področja računovodstva ter ostalih publikacij, vezanih na to področje. V pomoč pa so mi tudi strokovni članki o teoretičnih in praktičnih spoznanjih s področja obravnavane tematike ter knjižna literatura.

Pričakovane omejitve, s katerimi se bom srečeval pri pisanju diplomskega dela se navezujejo na naslednja področja:

- zaradi dostopnosti literature bo večji poudarek namenjen sistemu obdavčitve v Sloveniji kot v Avstriji ter bo posledično vsebina med opazovanima državama nesimetrična;
- pridobivanje literature s področja obdavčitve s. p.-jev v Avstriji;
- jezikovna omejitev pri tuji literaturi.

V diplomskem delu bodo uporabljene naslednje predpostavke:

- analiza temelji na slovenski in avstrijski zakonodaji – uporabljena je davčna zakonodaja, veljavna v letu 2015;
- predpostavljam ustreznost podatkov v uporabljenih virih in literaturi domačih in tujih avtorjev;
- pri izračunu predpostavljam, da s. p. posluje celotno koledarsko leto;

- pri izračunu predpostavljam, da ima s. p. dohodke samo iz opravljanja dejavnosti;
- pri izračunu predpostavljam, da s. p. posluje z dobičkom ter je njegova davčna osnova pozitivna.

1 SPLOŠNA OPREDELITEV SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA POSAMEZNIKA (S. P.)

1.1 Opredelitev samostojnega podjetnika posameznika v Sloveniji

Samostojni podjetnik predstavlja eno od pravnoorganizacijskih oblik, v kateri se lahko opravlja pridobitna dejavnost. Temeljni predpis, ki ureja status samostojnih podjetnikov posameznikov, vodenje poslovnih knjig ter sestavljanje letnega poročila, je Zakon o gospodarskih družbah (Zupančič, 2008, str. 11). Samostojni podjetniki so po Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, 65/2009-UPB3; v nadaljevanju ZGD-1) opredeljeni kot fizične osebe, ki na trgu samostojno opravljajo pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost. ZGD-1 je opustil uporabo predpone "samostojni", tako da se uradno uporablja samo še beseda podjetnik in kratica s. p. Kljub temu se v splošnem še vedno uporablja izraz samostojni podjetnik. Ta zakon neposredno ne zapoveduje ničesar, ampak določa, kakšne dolžnosti in pravice ima oseba, ki opravljanje svoje dejavnosti organizira po tem zakonu v statusni obliki s. p. Glavne statusne značilnosti samostojnega podjetnika posameznika (v nadaljevanju podjetnika ali s. p.), ki jih določa ZGD-1 so:

- podjetnik je posameznik, ki opravlja pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja;
- podjetnik nima statusa pravne osebe, zato ne more z nosilcem dejavnosti sklepati dvostranskih pravnih poslov, pogodbe o zaposlitvi, najemne pogodbe, kupoprodajne pogodbe ipd.;
- podjetnik prosto razpolaga z denarnimi sredstvi in odgovarja za svoje obveznosti iz dejavnosti z vsem svojim premoženjem, tako osebnim premoženjem kot s premoženjem podjetja;
- podjetnik v svojem podjetju ni zaposlen in za zagotovitev socialne varnosti plačuje prispevke.

1.1.1 Ustanovitev in registracija s. p.

Ustanovitev s. p.-ja je v Sloveniji relativno enostaven postopek, zanj pa se lahko odločijo tudi fizične osebe, ki že imajo status, npr. zaposleni, upokojenci, kmetje. Ustanovijo ga lahko le poslovno sposobne osebe, to pomeni z dopolnjenim 18. letom starosti. Izjemoma lahko popolno poslovno sposobnost pridobi oseba, ki še ni dopolnila 18 let, po dopolnjenem 15. letu starosti v primeru, da pridobi dovoljenje Centra za socialno delo za sklenitev zakonske zveze in sodišče izda odločbo, s katero mladoletna oseba, ki je postala

roditelj, pridobi popolno poslovno sposobnost. Na splošno postopek registracije poteka v treh korakih:

- prijava v poslovni register pri Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve;
- prijava na Finančni upravi Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS);
- prijava v obvezna socialna zavarovanja pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZZS), če podjetnik ni že zavarovan iz delovnega razmerja za polni delovni čas.

ZGD-1 v 74. in 75. členu obravnava vpis in prenehanje opravljanja dejavnosti podjetnikov. Podjetniki lahko pričnejo z opravljanjem dejavnosti, ko so vpisani v Poslovni register Slovenije (v nadaljevanju PRS) pri Agenciji za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES). PRS predstavlja osrednjo bazo podatkov vseh poslovnih subjektov, ki opravljajo pridobitno ali nepridobitno dejavnost ter imajo sedež na območju Republike Slovenije. Postopek vpisa v PRS podjetnik opravi na vstopnih točkah VEM (Vse na Enem Mestu) ali pa na elektronski način preko državnega portala e-VEM z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila. Naloge točk VEM najdemo na vseh izpostavah AJPES, organizirane pa so tudi v okviru Gospodarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju GZS), Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (v nadaljevanju OZS), upravnih enot (v nadaljevanju UE) ter javne agencije SPIRIT.

Podjetnik mora po 74. členu ZGD-1 v prijavi za vpis v PRS navesti:

- predlagan datum vpisa v register, ki je poznejši od dne vložitve prijave za vpis in ni daljši od treh mesecev od dne vložitve prijave za vpis;
- firmo podjetnika in podatke o sedežu;
- podatke o skrajšani firmi, če jo ima;
- podatke o podjetniku: ime in priimek, EMŠO, prebivališče, davčno številko;
- podatke o zastopniku: ime in priimek, EMŠO, prebivališče, davčno številko;
- navedbo dejavnosti, ki jih bo opravljal;
- podatke o drugih delih podjetnika kot enotah poslovnega registra v skladu z zakonom, ki ureja Poslovni register Slovenije, in
- podatek o poslovnem naslovu, ki vključuje te podatke: država, ulica in hišna številka, naselje, občina, poštna številka in kraj.

Po opravljenem vpisu v PRS preko VEM točke, mora podjetnik v 8 dneh prijaviti dejavnost v davčni register pri FURS. Podjetnik in druga fizična oseba, ki opravlja dejavnost in je vpisana v PRS, mora v skladu s 44. členom Zakona o davčni službi (Ur. l. RS 1/07 – UPB2; v nadaljevanju ZDS-1) v 8 dneh po vpisu v PRS sporočiti davčnemu uradu, upošteva svoje organiziranost, naslednje podatke o:

- številu in lokaciji poslovnih prostorov, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti in pridobivanje prihodkov;
- poslovnih enotah v tujini;
- kapitalskih naložbah doma in v tujini;
- številkah računov v tujini;
- povezanih osebah.

V 8 dneh od vpisa v PRS mora podjetnik oddati tudi prijavo v obvezna socialna zavarovanja na Zavod za zdravstveno zavarovanje (v nadaljevanju ZZZS). Prijava na ZZZS se opravi z vlogo o prijavi podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo, zavarovanju za primer brezposelnosti in podatkov o sklenitvi delovnega razmerja (Antić, 2015).

Prav tako se podjetnik lahko odloči prenehati opravljati dejavnost. V tem primeru mora skladno s 75. členom ZGD-1 vsaj 15 dni pred prenehanjem opravljanja dejavnosti na spletnih straneh AJPES objaviti, da bo prenehal opravljati dejavnost in ob tem navesti tudi dan prenehanja opravljanja dejavnosti. Poleg tega pa je potrebno najmanj 3 dni pred želenim datumom prenehanja dejavnosti vložiti prijavo za izbris iz PRS.

1.1.2 Odgovornost in omejitve s. p.

Ena od najpomembnejših značilnosti podjetnika je njegova odgovornost, ki je neomejena oziroma osebna. To pomeni, da podjetnik za obveznosti, ki so nastale pri njegovem poslovanju, odgovarja s premoženjem podjetja ter hkrati tudi s svojim lastnim, zasebnim premoženjem, torej z vsem svojim premoženjem, tako določa ZGD-1 v 1. točki 7. člena.

Kot smo dejali je podjetnik fizična oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost z namenom ustvarjanja dobička. Pri tem ravna po svojih poslovnih odločitvah, za svoj riziko oziroma svojo korist. Na trgu deluje tako, kot da bi posle sklepal zase, saj jih sklepa v svojem imenu in na svoj račun. Ločevanje osebnega premoženja in premoženja podjetja nima pomena za upnike, pomembno je le za primer davčnih predpisov in morebitnega stečaja podjetnika (Setnikar, 2013). Ta vidik je zelo pomemben, saj za podjetnika pomeni veliko tveganje pri poslovanju, ker v primeru slabega poslovanja tvega izgubo vsega, kar ima v lasti.

Bodoči podjetnik se z zakonskimi omejitvami sreča že pri ustanavljanju svojega s. p.-ja, saj mu ZGD-1 onemogoča vpis v PRS, če je bil:

- pravnomočno obsojen na kazen zapora zaradi kaznivih dejanj, ki jih določa 10.a člen ZGD-1;
- javno objavljen na seznamu nepredlagateljev davčnih obračunov ali davčnih neplačnikov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek;

- neposredno ali posredno z več kot 25 odstotki udeležen v kapitalu v družbi, ki je javno objavljena na seznamu nepredlagateljev davčnih obračunov ali davčnih neplačnikov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek;
- bil s pravnomočno odločbo najmanj dvakrat ogrobljen zaradi prekrška v povezavi s plačilom za delo oziroma zaradi prekrška v zvezi z zaposlovanjem na črno;
- bil neposredno z več kot 50 odstotki udeležen v družbi, ki je bila izbrisana iz sodnega registra po zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje.

Poleg tega je podjetnik lahko le posamezna fizična oseba, ki samostojno opravlja pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja. ZGD-1 namreč ne predvideva posebne družbe več podjetnikov, zato vsak podjetnik vedno samostojno nastopa v pravnem prometu (Mercina, 2015a). Dejavnosti, ki jih lahko podjetnik opravlja, so omejene zgolj na tiste, za katere je registriran. V kolikor se pokaže potreba po dodatnih dejavnostih, jih mora podjetnik naknadno registrirati. Izmed dejavnosti je potrebno izbrati glavno dejavnost s. p. Gre za dejavnost, ki jo bo podjetnik pretežno opravljal oziroma iz katere namerava ustvariti pretežni del prihodkov (Mercina, 2015a).

Omejitev je definitivno tudi ta, da podjetnik nima lastne pravne osebnosti, zato ne sme sklepati pravnih poslov sam s seboj. Tako ne more z nosilcem dejavnosti, ki je ena in ista oseba, sklepati dvostranskih pravnih poslov in ne pogodbe o zaposlitvi, najemne pogodbe, kupoprodajne pogodbe itd. (Zupančič, 2008, str. 11).

1.1.3 Vodenje poslovnih knjig

S. p.-ji morajo pri vodenju poslovnih knjig in sestavljanju računovodskih izkazov upoštevati temeljne določbe iz ZGD-1 in slovenske računovodske standarde (v nadaljevanju SRS) ali mednarodne standarde računovodskega poročanja (v nadaljevanju MSRP). ZGD-1 vsem gospodarskim družbam in podjetnikom nalaga, da morajo voditi poslovne knjige in jih enkrat letno zaključiti, pri tem pa se lahko poslovno leto razlikuje od koledarskega leta. Na podlagi zaključenih poslovnih knjig je treba za vsako poslovno leto v treh mesecih po koncu tega poslovnega leta sestaviti letno poročilo. Poslovne knjige, bilance stanja, izkaze poslovnega izida ter letna in poslovna poročila je treba trajno hraniti, knjigovodske listine pa lahko le določeno časovno obdobje. Letno poročilo podjetnika obsega bilanco stanja in izkaz poslovnega izida ter ga je podjetnik dolžan predložiti AJPEŠ-u za statistično obdelavo in javno objavo.

Ko podjetnik prične z opravljanjem dejavnosti, si lahko prosto izbere način vodenja poslovnih knjig po enostavnem ali dvostavnem knjigovodstvu, vendar je ob tem omejen z določbami ZGD-1. Ob pričetku poslovanja mora FURS-u javiti izbrani sistem vodenja poslovnih knjig najkasneje v 8 dneh po pričetku poslovanja. Prav tako mora davčni organ obvestiti o spremembi načina vodenja poslovnih knjig med opravljanjem dejavnosti do

najpozneje 31. decembra tekočega leta za naslednje davčno leto. Med letom se izbrani sistem vodenja poslovnih knjig ne sme spremeniti (Vodenje poslovnih knjig za samostojne podjetnike, b.l.).

1.1.3.1 Enostavno knjigovodstvo

Način vodenja poslovnih knjig je odvisen od velikosti podjetnika. Podjetniki lahko vodijo poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva, če zadoščajo merilom iz ZGD-1. Kot določa 73. člen ZGD-1, lahko podjetnik vodi poslovne knjige po sistemu enostavnega knjigovodstva v skladu s posebnim SRS 39, če ni v zadnjem poslovnem letu prekoračil dveh od teh meril:

- da povprečno število delavcev ne presega 3;
- da so letni prihodki nižji od 50.000 evrov;
- da povprečna vrednost aktive, izračunana kot polovica seštevka vrednosti aktive na prvi in zadnji dan poslovnega leta ne presega 25.000 evrov. To velja tudi za podjetnika, ki začne opravljati dejavnost in v prvem poslovnem letu ne zaposluje povprečno več kot 3 delavce.

Poseben SRS 39 ureja računovodstvo malih samostojnih podjetnikov posameznikov ter upošteva splošne SRS ter velikost in status zasebnikov. V njem so povzeta pravila in postopki računovodskega obravnavanja poslovnih dogodkov, ki se pri podjetniku pojavljajo pogosteje ter jih je treba upoštevati pri vodenju poslovnih knjig in sestavljanju računovodskih izkazov. Pri računovodskem obravnavanju ostalih poslovnih dogodkov se uporabljajo pravila iz splošnih SRS (Zupančič, 2008, str. 20). Sestavni del SRS 39 pa je priloga o enostavnem knjigovodstvu, ki je pod določenimi pogoji dopustno podjetnikom pri vodenju poslovnih knjig.

Enostavno knjigovodstvo predstavlja poenostavljeno tehniko vodenja poslovnih knjig v primerjavi z dvostavnim knjigovodstvom, saj tak način knjigovodstva ne zahteva poznavanje številčnih kontov, glavne knjige in njihove uporabe. Zato se lahko take tehnike vodenja poslovnih knjig nauči tudi podjetnik sam, seveda ob predpostavki, da pozna zakonske predpise, ki so podlaga za evidentiranje poslovnih dogodkov po obeh načelih (Zupančič, 2008, str. 24). Tak način vodenja poslovnih knjig je predvsem primeren za podjetnike začetnike, ki si ne morejo privoščiti zaposlitve poklicnega računovodje ali pa najeti računovodski servis. Predpisane vrste poslovnih knjig po načelih enostavnega knjigovodstva so določene v prilogi k SRS 39. Podjetniki, ki se odločijo za vodenje poslovnih knjig po sistemu enostavnega knjigovodstva, so po prilogi k SRS 39 dolžni voditi:

- knjigo prihodkov in odhodkov z vključeno ali posebej vodeno evidenco terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev;

- knjigo ostalih terjatev in obveznosti ter
- register opredmetenih osnovnih sredstev.

1.1.3.2 Dvostavno knjigovodstvo

Če podjetnik prekorači dve merili od naštetih, lahko vodi poslovne knjige le po sistemu dvostavnega knjigovodstva. Podjetniki načeloma vodijo poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva in na način, ki je predviden za družbe, vendar pa se zasebnik po nekaterih statusnih posebnostih razlikuje od gospodarskih družb. Zato je v SRS 39 predviden tudi kontni okvir za male podjetnike posameznike, kar izvira predvsem iz drugačne opredelitve kapitala v primerjavi z gospodarsko družbo (Zupančič, 2008, str. 26).

Poslovne knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva so temeljni knjigi in pomožne knjige. Temeljni knjigi sta dnevnik in glavna knjiga, med pomožne knjige pa spadajo razčlenjevalni razvidi (analitične evidence) in druge pomožne knjige. Vodenje temeljnih knjig je obvezno, vodenje pomožnih pa samo, če se verodostojni podatki, ki se po navadi dobivajo na podlagi pomožnih knjig, ne zagotavljajo drugače. Vodenje registra opredmetenih osnovnih sredstev pa je obvezno. Glavna knjiga se vodi po načelih dvostavnega knjigovodstva, njena oblika pa je odvisna od tehnike in metode vnašanja knjigovodskih podatkov (Zupančič, 2008, str. 27).

Tabela 1: Poslovne knjige pri enostavnem in dvostavnem knjigovodstvu

Poslovne knjige	
Enostavno knjigovodstvo	Knjiga prihodkov in odhodkov
	Knjiga ostalih terjatev
	Knjiga ostalih obveznosti
	Register opredmetenih sredstev
Dvostavno knjigovodstvo	Temeljni knjigi: - glavna knjiga - dnevnik
	Pomožne knjige

Vir: V. Zupančič, Knjigovodstvo in obdavčitev pri zasebnikih, 2008, str. 23.

1.1.3.3 Podjetniki, ki ne vodijo poslovnih knjig

Podjetnikom ni treba voditi poslovnih knjig, če se odločijo za ugotavljanje osnove davka od dohodka iz dejavnosti na podlagi normiranih odhodkov in za to izpolnjujejo določene pogoje (Zupančič, 2008, str. 17). Po 73. členu ZGD-1 podjetniku ni treba voditi poslovnih knjig in sestaviti letnega poročila, če izpolnjuje pogoja o prihodkih iz dejavnosti in o zaposlenih delavcih, ki ju zakon, ki ureja dohodnino, določa za zavezance za davek od dohodka iz dejavnosti, ki lahko pri ugotavljanju davčne osnove zahtevajo upoštevanje

normiranih odhodkov. To velja tudi za podjetnike, ki začnejo z opravljanjem dejavnosti in v prvem poslovnem letu ne zaposlujejo delavcev.

Vodenje evidenc za normirance predpisuje 3. člen Pravilnika o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost (Ur. l. RS št. 138/06, 52/07 21/13, 101/15). Normiranci so tako skladno s pravilnikom dolžni za poslovne in davčne namene voditi naslednje evidence:

- evidenco izdanih knjigovodskih listin;
- evidenco osnovnih sredstev in
- morebitne druge evidence, v kolikor to zahtevajo posebni predpisi s področja, na katerem poslujejo.

V kolikor je normiranec registriran za DDV, je poleg zgoraj navedenih evidenc dolžan voditi tudi vse evidence v skladu z DDV predpisi. Pravilnik pri vsaki izmed evidenc predpisuje tudi minimalen obseg podatkov in obliko, v kateri morajo biti evidence vodene (Borštnik, 2013).

1.2 Opredelitev samostojnega podjetnika posameznika v Avstriji

V Avstriji so pravnoorganizacijske oblike zelo podobne kot v Sloveniji, ena od najbolj pogosto uporabljenih je zagotovo samostojni podjetnik posameznik (nem. *Einzelunternehmer*). Gre za fizično osebo, ki je imetnik samostojnega podjetja. Imetnik je lahko lastnik ali zakupnik podjetja. Podjetnik samostojno opravlja pridobitno dejavnost in vodi podjetje na lastno ime ter za lasten račun, vendar to ne pomeni, da je odvisen sam od sebe, saj lahko tudi zaposluje delavce ter sklepa pogodbe o delu. Vendar pa nosi celotno tveganje v zvezi s poslovanjem, zato je tudi edini, ki mu pripada dobiček samostojnega podjetja. Poleg tega odgovarja za podjetje z vsem svojim zasebnim premoženjem. Pri tem so med podjetniki možna strateška partnerstva za zmanjševanje tveganj (Regiolab, 2013, str. 7).

1.2.1 Ustanovitev in registracija s. p. v Avstriji

Posebna ureditev velja v Avstriji glede vpisa oziroma registracije s. p. v poslovni register (nem. *Firmenbuch*). Vpis v poslovni register je za podjetnika obvezen šele, ko doseže 700.000 evrov letnega prometa. V vsakem primeru pa je podjetniku dovoljen prostovoljni vpis v poslovni register, ne glede na obseg prometa. S. p., ki niso vpisani v poslovni register (neregistrirana podjetja), morajo za zunanje označevanje in na poslovnih dokumentih uporabljati svoje ime. Registrirani podjetniki, ki so vpisani v poslovni register, morajo uporabljati oznako "registriran podjetnik" oz. kratico za to oznako e.U.

V Avstriji s. p. načeloma nastane s prijavo obrti, ki se vloži pri okrajni upravni enoti. Vlogo za prijavo obrti lahko fizična oseba odda na spletnem portalu (Gründer-Service) ali na izpostavi Zvezne gospodarske zbornice Avstrije (nem. *Wirtschaftskammer Österreich*; v nadaljevanju WKO) v zvezni deželi. Obrtno dovoljenje je v Avstriji potrebno takoj, ko nastopi komercialna dejavnost, to pomeni, ko se dejavnost opravlja samostojno, redno in s pridobitnim namenom. Obrtno dovoljenje ureja pravice in dolžnosti podjetnika. Za prijavo obrti v Avstriji mora biti izpolnjenih več pogojev. Oseba, ki želi prijaviti obrt, mora biti stara najmanj 18 let. Ne sme se ji očitati razloge, ki bi izključili pravico do izvajanja obrti (na primer finančno kazensko kaznivo dejanje). Pri obrteh, med katere spadajo regulirani poklici, mora oseba dokazati svojo usposobljenost s predložitvijo dokazila o strokovni usposobljenosti (Evropski Portal Za Zaposlitveno Mobilnost, b.l.; v nadaljevanju EURES). To je dokazilo o potrebnem strokovnem znanju, ki je potrebno za opravljanje različnih obrti (npr. mojstrsko spričevalo, šolsko spričevalo ali delovna spričevala). Izjema velja za proste obrti, za katere ni potrebno dokazilo o strokovni usposobljenosti. Ko so zakonski pogoji za vpis izpolnjeni, je podjetnik v roku 3 mesecev vpisan v centralni obrtni register. Ob tem postane član gospodarske zbornice ter je dolžan plačevati članarino.

Avstrijski obrtni zakon o socialnih zavarovanjih (nem. *Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz*; v nadaljevanju GSVG) mu tudi nalaga, da se mora obvezno zavarovati pri Zavodu za socialno zavarovanje obrtnega gospodarstva (Sozialversicherung der Gewerblichen Wirtschaft – SVA). Prijavo za obrtno socialno zavarovanje podjetnik načeloma uredi že v okviru prijave obrti pri okrajni upravni enoti, ki posreduje obvestilo socialni zavarovalnici (EURES, b.l.).

V primeru, da bo podjetnik zaposlil sodelavce ali poslovodjo, jih mora pred zaposlitvijo prijaviti območni zdravstveni zavarovalnici (GKK) v zvezni deželi, kjer opravlja dejavnost. Poslovodja, ki izpolnjuje obrtno pravne zahteve in ima dokazilo o strokovni usposobljenosti, mora biti zaposlen za najmanj 20 ur tedensko.

V roku 1 meseca po začetku opravljanja dejavnosti mora davčni urad obvestiti o pričetku poslovanja ter lokaciji obrata. Če opravlja dejavnosti, ki se ne izvajajo v stanovanju ali stanovanjski hiši, mora pridobiti tudi potrdilo o namembnosti uporabe površine in gradbeno dovoljenje.

1.2.2 Odgovornost in omejitve s. p. v Avstriji

Bistvena odgovornost podjetnika v Avstriji je da za obveznosti, tako kot slovenski podjetnik, sam neomejeno in osebno odgovarja z vsem svojim, tudi zasebnim premoženjem. Zaradi osebnega neomejenega jamstva je kreditna sposobnost samostojnega podjetnika visoka, vendar pa je odvisna od premoženja in prihodka lastnika.

Za razliko od slovenskega podjetnika se podjetnik v Avstriji sam odloči, ali se bo vpisal v poslovni register glede na višino letnega prometa. Vendar pa je obvezan pridobiti obrtno dovoljenje za opravljanje določenih obrtnih dejavnosti. V primeru, da nima zahtevnega obrtnega dovoljenja, se mora strokovno usposobiti in opraviti ustrezne strokovne izpite.

V Sloveniji zakonsko ni več obvezno članstvo v zbornicah, medtem ko je podjetnik posameznik v Avstriji na osnovi dovoljenja za opravljanje obrtne ali druge poklicne dejavnosti član Gospodarske zbornice in s tem obvezno zavarovan pri socialnem obrtnem zavarovanju ter je dolžan plačevati članarino.

V Avstriji se morajo podjetniki, ki dosežejo letni promet nad 30.000 evrov, obvezno registrirati za namene davka na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV). Praviloma podjetniki, ki imajo nižji letni promet, ne vstopajo v sistem DDV, kar pomeni da jim ni treba plačevati DDV od prometa, nimajo pa tudi pravice do odbitka vstopnega DDV. Podjetnik lahko vloži prošnjo, da ne bo plačeval prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če njegov letni promet ne presega 30.000,00 evrov in izkaže letni dobiček v višini pod 4.743,72 evrov (vrednost za leto 2014). V takih primerih pa mora avstrijski podjetnik plačevati pavšal za socialna zavarovanja (WKO, 2015a)

1.2.3 Vodenje poslovnih knjig s. p. v Avstriji

Vodenje poslovnih knjig in računovodsko poročanje podjetij je v Avstriji opredeljeno z avstrijskim zakonom o družbah (BGBl. I Nr. 43/2016; nem. *Unternehmensgesetzbuch*; v nadaljevanju UGB). Ta, podobno kot v Sloveniji ZGD-1, na podlagi različnih statusnih oblik podjetij, njihove velikosti in višine letnega prometa, določa pravila glede vodenja poslovnih knjig ter računovodskega poročanja. Podjetniki so na podlagi 189. člena UGB (BGBl. I Nr. 43/2016) dolžni voditi dvostavno knjigovodstvo, če presežejo 700.000 evrov letnega prometa. Za mala podjetja je prednost v tem, da do prometa v višini 700.000 evrov zadostuje vodenje evidenc prihodkov in odhodkov. Računovodsko poročanje opredeljuje 193. člen UGB (BGBl. I Nr. 43/2016), po katerem mora družba:

- na začetku svojega poslovanja pripraviti otvoritveno bilanco stanja v skladu s splošno sprejetimi računovodskimi načeli;
- vsako leto poslovanja mora pripraviti finančno poročilo za konec poslovnega leta;
- poslovno leto ne sme presegati 12 mesecev;
- letni računovodski izkazi morajo obsegati bilanco stanja ter izkaz poslovnega izida.

Zakon tudi nalaga, da morata računovodsko in knjigovodsko poročanje ustrezati splošno sprejetim avstrijskim računovodskim GAAP načelom (angl. *Austrian Generally Accepted Commercial Accounting Principles*). Računovodski izkazi morajo biti jasen in pošten prikaz finančnega položaja in uspešnosti družbe. Poslovne knjige ter letni računovodski izkazi pa se morajo hraniti najmanj 7 let. Za nekatere družbe,

kot so zavarovalnice in banke, pa veljajo posebna računovodska pravila, opredeljena z drugimi zakoni.

2 OBDAVČITEV SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV V SLOVENIJI

2.1 Zakon o dohodnini in dohodek iz dejavnosti

Podjetnik je fizična oseba, katerega obdavčitev je urejena z Zakonom o dohodnini (Ur. l. RS št. 13/11-UPB7, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13, 96/13, 29/14, 50/14, 23/15, 55/15: ZDoh-2-NPB24; v nadaljevanju ZDoh-2). Po ZDoh-2 je podjetnik obdavčen z dohodnino oz. davkom od dohodkov fizičnih oseb, ki z vidika države spada med tri največje fiskalne dajatve, ki prinašajo večino vseh fiskalnih prihodkov. Poleg dohodnine mednje spadajo še prispevki za socialno varnost ter domači davki na blago in storitev (Bukovnik & Sendelbah, 2010, str. 20).

Predmet obdavčitev pri podjetniku je dohodek iz dejavnosti. Dohodek iz dejavnosti je po ZDoh-2 opredeljen kot dohodek, dosežen z neodvisnim samostojnim opravljanjem dejavnosti ne glede na njegov namen in rezultat. Opravljanje dejavnosti je opravljanje vsake podjetniške, kmetijske ali gozdarske, poklicne ali druge neodvisne samostojne dejavnosti, tudi izkoriščanje premoženja in premoženjskih pravic. Za dohodek iz dejavnosti se ne štejeta dohodek iz osnovne kmetijske dejavnosti in osnovne gozdarske dejavnosti, katerih davčna osnova je katastrski dohodek. Izvzeta sta tudi oddajanje premoženja v najem in prenos premoženjskih pravic, če fizična oseba dohodkov na tej podlagi ne dosega kot podjetnik v okviru organizirane dejavnosti (Zupančič, 2015, str. 77). Bistvena elementa, na katerih temelji opredelitev dohodka iz dejavnosti, sta, da se dejavnost opravlja trajno (o opravljanju dejavnosti ne moremo govoriti, če gre za enkratno ali občasen posel) in neodvisno oziroma samostojno, da zavezanec opravlja dejavnost na svoj račun, v svojo korist, na svojo odgovornost ter za opravljanje dejavnosti jamči z vsem svojim premoženjem (Mercina, 2015b). Po 15. členu ZDoh-2 so z dohodnino obdavčeni vsi dohodki fizične osebe, ki so bili pridobljeni oziroma doseženi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu. To pomeni, da si podjetnik ne more prilagoditi davčnega leta svojemu poslovnemu letu kot to lahko storijo pravne osebe.

Zavezanci za obdavčitev dohodka iz dejavnosti so veliki, srednji in mali samostojni podjetniki, fizične osebe, ki opravljajo poklicne dejavnosti (npr. notarji, odvetnik, novinarji) ter druge fizične osebe, ki opravljajo druge neodvisne dejavnosti.

Za obdavčitev z dohodnino mora podjetnik ugotoviti svojo davčno osnovo. Pri ugotavljanju davčne osnove ima podjetnik ob začetku poslovanja možnost, da se odloči, ali bo ugotavljal davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali z upoštevanjem normiranih odhodkov. Pri obeh načinih obdavčitve velja na podlagi ZDoh-2 temeljno načelo, da se pri ugotavljanju davčne osnove upoštevajo prihodki in odhodki ob

njihovem nastanku. Pripoznajo se takrat, ko se pojavijo, in ne šele ob plačilu (Zupančič, 2013, str. 55).

Splošno pravilo o ugotavljanju davčne osnove od dohodka iz dejavnosti določa, da je davčna osnova podjetnika dobiček, ki se ugotovi kot razlika med prihodki in odhodki, doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti v skladu s predpisi o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, če ni z ZDoh-2 drugače določeno (48. člen ZDoh-2). Določba tako zahteva, da podjetnik svojo davčno osnovo ugotavlja na način, da najprej upošteva ZDoh-2, nato Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Ur. L. RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15: ZDDPO-2-NPB14; v nadaljevanju ZDDPO-2), ki pa napotuje najprej na ureditev na podlagi SRS, ta pa še na poseben standard SRS-39. To praktično pomeni, da za podjetnike velja več davčnih pravil kot za pravne osebe (Obrtno podjetniška zbornica Slovenije, 2014, str. 19). Splošno pravilo ne velja za podjetnike, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov. Zanje velja poenostavljen način ugotavljanja davčne osnove na podlagi 3. odstavka 48. člena ZDoh-2.

Zavezanci morajo nato na podlagi 51. člena Zakona o davčnem postopku davčnemu organu najkasneje do 31. marca tekočega leta predložiti obrazec davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Podrobno izpolnjen obračun oddajajo le podjetniki, ki osnovo za davek od dohodka iz dejavnosti ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. Podjetniki, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, oddajo poenostavljeno obliko obračuna, v katero vpišejo le podatek o doseženih prihodkih (Prusnik, 2016, str. 18).

Ne glede na način obdavčitve po dejanskih prihodkih in odhodkih ali normiranih odhodkih morajo zavezanci plačevati predhodne akontacije dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti. Predhodna akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti (v nadaljevanju predhodna akontacija) se za davčno leto plača v znesku, ki je enak znesku akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti po zadnjem obračunu akontacije dohodnine od tega dohodka (1. odstavek 298. člena Zakona o davčnem postopku, Ur. l. RS št. 13/11 – UPB, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15; v nadaljevanju ZdavP-2).

Podjetnik, ki začne opravljati dejavnost, sam izračuna predhodno akontacijo v znesku glede na višino predvidene davčne osnove davčnega leta, za katero se plačuje predhodna akontacija. Obrazložen izračun predvidene davčne osnove, višino predhodne akontacije in obrokov predhodne akontacije predloži davčnemu organu hkrati ob predložitvi prijave za vpis v davčni register v osmih dneh od vpisa v primarni register oziroma od vpisa v uradno evidenco organa. Izračun pripravi na obrazcu davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti z izpolnitvijo samo tistih postavk, ki so potrebne za ustrezen prikaz višine davčne osnove, predhodne akontacije in obrokov predhodne akontacije (2. odstavek

298. člena ZDavP-2, Ur. l. RS št. 13/11 – UPB, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15).

2.2 Obdavčitev s. p. na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov

Davčna osnova je pri podjetnikih, ki se odločijo za obdavčitev na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, torej dobiček, ki se ugotovi tako, da se od davčno priznanih prihodkov, ustvarjenih v koledarskem letu, odštejejo davčno priznani odhodki. Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporablja poleg Zdoh-2 tudi ZDDPO-2, po določilih katerega se priznavajo prihodki in odhodki. Od ugotovljene davčne osnove oziroma dobička morajo nato plačati akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti (Bukovnik & Sendelbah, 2010, str. 20).

S poslovnimi knjigami zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, zagotavljajo podatke, potrebne za sestavitev računovodskih izkazov in davčnega obračuna akontacije dohodnine, ki ga je potrebno davčnemu organu oddati najkasneje do 31. marca tekočega leta. V davčnem obračunu izračunajo akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti za davčno leto, ki je enako koledarskemu letu. Pri izračunu akontacije dohodnine se upoštevajo stopnje dohodnine iz davčne lestvice ter morebitne davčne olajšave na podlagi ZDoh-2. Od tako izračunane akontacije dohodnine nato odštejejo obračunano predhodno akontacijo in plačani davčni odtegljaj (Zupančič, 2015, str. 77–78).

Obračun davka iz dejavnosti zavezancev, obdavčenih na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, sestavljajo:

- obrazec za obračun davka iz dejavnosti s prilogami;
- bilanca stanja;
- izkaz poslovnega izida.

Podjetniki z ugotavljanjem davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov so torej obdavčeni z dohodnino po progresivni dohodninski lestvici glede na višino dobička. Davčna stopnja se povišuje sorazmerno z višino davčne osnove. Obdavčitev je stopničasta, kar pomeni, da se po višji davčni stopnji obdavči le tisti del davčne osnove, ki presega mejo pri posameznem dohodninskem razredu (Mercina, 2015b). Lestvica za odmero dohodnine je vsako leto določena s Pravilnikom o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine, ki ga izda Ministrstvo za finance na podlagi ZDoh-2. Davčna lestvica in davčne stopnje, predpisane s Pravilnikom o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015, so navedene v Tabeli 2.

Tabela 2: Letna dohodninska lestvica za leto 2015

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
Nad	Do		
	8.021,34		16 %
8.021,34	18.960,28	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
18.960,28	70.907,20	4.236,92	+ 41 % nad 18.960,28
70.907,20		25.535,16	+ 50 % nad 70.907,20

Vir: Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015 (Ur. l. RS, št. 94/14).

2.3 Obdavčitev s. p. na podlagi normiranih odhodkov

Druga možnost ugotavljanja davčne osnove je z upoštevanjem normiranih odhodkov, kar pomeni poenostavljen način ugotavljanja davčne osnove, pri čemer izhajamo iz dejanskih davčno priznanih prihodkov, odhodki pa so določeni v pavšalu in znašajo 80 odstotkov ustvarjenih davčno priznanih prihodkov (Mercina, 2015b). Za navedeni način ugotavljanja davčne osnove se lahko odloči podjetnik, ki izpolnjuje pogoje po ZDoh-2. Na podlagi 3. odstavka 48. člena ZDoh-2 lahko zavezanec ugotavlja davčno osnovno z upoštevanjem normiranih odhodkov če:

- priglasi ta način ugotavljanja davčne osnove v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek:
- če v davčnem letu pred tem davčnim letom njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ne presegajo 50.000 evrov, ali
- če v davčnem letu pred tem davčnim letom njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ne presegajo 100.000 evrov in je bila pri zavezancu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas, neprekinjeno najmanj pet mesecev.

To velja, če ni z ZDoh-2 določeno drugače in se pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev upoštevajo prihodki po računovodskih pravilih iz SRS.

Zasebniki, ki lahko ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, najprej ugotovijo, ali je zanje tak poenostavljen način obdavčitve dohodka iz dejavnosti ugodnejši od splošnega načina obdavčitve dohodka iz dejavnosti (Zupančič, 2013, str. 55). Takšen način obdavčitve je namenjen predvsem zavezancem, ki šele začenjajo z opravljanjem dejavnosti in zavezancem z manjšim obsegom poslovanja.

Podjetniki "normiranci" so obdavčeni cedularno na podlagi davčnega obračuna, kjer se izračun dohodnine ne všteva v letno davčno osnovo. Zaradi takega načina obdavčitve ne morejo upoštevati davčnih, splošnih in drugih osebnih olajšav ter preteklih davčnih izgub.

V davčnem obračunu sami izračunajo dohodnino od dohodka iz dejavnosti za davčno leto, ki je enako koledarskemu (Zupančič, 2013, str. 55). Akontacijo dohodnine izračunajo tako, da davčno osnovo, ki jo ugotovijo kot razliko med davčno priznanimi prihodki (ugotovljenimi v skladu s pravili iz ZDoh-2 in ZDDPO-2) in normiranimi odhodki v višini 80 % ugotovljenih prihodkov, pomnožijo z davčno stopnjo 20 %. To je dokončen davek, saj se jim tako izračunana dohodnina ne všteva v letno davčno osnovo.

Poleg tega pa jim ni potrebno voditi poslovnih knjig in sestavljati letnih poročil, ampak je zanje s Pravilnikom o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost (Ur. l. RS št. 138/06, 52/07 21/13, 101/15), predpisano vodenje obveznih evidenc.

Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov je v prvi vrsti zelo vabljivo, saj pomeni zmanjšanje administrativne obremenitve, zavezancem ni treba voditi poslovnih evidenc o odhodkih in sestavljati letnih poročil. Zavezanci vodijo le evidenco izdanih knjigovodskih listin in evidenco osnovnih sredstev. Vodenje evidenc je preprosto, zato jih lahko zavezanci praviloma vodijo sami. Poenostavljen način ugotavljanja davčne osnove podjetnikom pri vodenju poslovnih knjig omogoča prihranek denarja in časa, seveda pa je to odvisno od obsega poslovanja (Mercina, 2015b). Oddati morajo le letni davčni obračun, ki pa je zelo poenostavljen in ga lahko izpolnijo tudi sami.

Slabost je vsekakor v omejitvi odstotka priznanih normiranih odhodkov, ki znaša 80 %, torej, če ima nek podjetnik visoke stroške, je priporočljivo, da predhodno naredi kalkulacijo, če se mu obdavčitev splača. Mnogi podjetniki z nizkimi prihodki se ne odločajo za status "normiranca", ker bi morali plačati fiksno dohodnino, ki bi bila velikokrat višja od tiste, ki jo plačujejo podjetniki, obdavčeni na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.

Praviloma je sistem pavšalne obdavčitve ugodnejši za tiste davčne zavezance, ki se ukvarjajo s storitveno dejavnostjo in nimajo veliko davčno priznanih odhodkov, ki ne presegajo 80 % prihodkov. Takšna obdavčitev je v veliki meri primerna tudi za podjetnike, ki opravljajo dejavnost kot popoldansko. Predvsem zato, ker gre za cedularno obdavčitev in ne gre v zavezančevo dohodnino. Dobiček podjetnika se ne sešteva z dohodkom, ki ga je prejel pri zaposlitvi.

Negativni vidik je tudi ta, da normiranci ne morejo uveljavljati nobenih davčnih olajšav, niti splošne niti osebne za vzdrževane družinske člane niti ne olajšave za investicije, donacije, zaposlovanje itd.

Zasebniki normiranci morajo tudi spremljati ugotavljanje predpisanega pogoja o zgornji meji prihodkov za vsako naslednje davčno leto, za katero želijo še naprej ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Če po dveh zaporednih predhodnih davčnih letih presežejo 50.000 evrov oz. 100.000 evrov prihodkov,

morajo za davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ter voditi poslovne knjige in sestaviti letno poročilo (Zupančič, 2013, str. 55).

Tabela 3: Prednosti in slabosti normirancev

PREDNOSTI	SLABOSTI
Ni treba voditi evidence o odhodkih poslovanja.	Ni mogoče uveljavljati davčnih olajšav.
Ni treba predložiti letnega poročila (bilanc za davčne in za statistične namene).	Omejitev odstotka priznanih normiranih odhodkov na 80 %.
Prihranek časa pri knjigovodstvu.	Velja le za letne prihodke do 50.000 evrov oziroma do 100.000 evrov (v primeru redno zaposlenega).
Pri zgolj dohodkih iz dejavnosti ne nastane obveznost za letno odmero dohodnine.	

Vir: FURS, Davčni vodnik 2015 za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, 2015a.

2.4 Uveljavljanje davčnih olajšav pri obdavčitvi s. p.

Eden od glavnih ciljev vsakega podjetnika je optimizirati davčno obremenitev. To pomeni plačati čim nižje davke ob upoštevanju veljavne davčne zakonodaje. Pri tem mu pomagajo davčne olajšave, s katerimi lahko podjetnik znižuje svojo davčno osnovo in akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Uveljavlja jih lahko le podjetnik, ki si izbere način izračunavanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.

V davčnem obračunu lahko podjetnik uveljavlja davčne olajšave v obliki odbitka pred obdavčljivo osnovo, z njimi torej zmanjšuje svojo davčno osnovo. Olajšave za zmanjšanje davčne osnove, pogoje za njihovo uveljavljanje ter omejitve v zvezi z njimi določa ZDoh-2 v členih od 61. do 66.a in so po vsebini skoraj enake olajšavam, ki jih predvideva ZDDPO-2 (Zupančič, 2015, str. 79). Te olajšave so:

- olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj;
- olajšava za investiranje;
- olajšava za zaposlovanje (vajencev, brezposelnih oseb);
- olajšava za zaposlovanje invalidov;
- olajšava za zavezanca invalida (osebna olajšava);
- olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju;
- olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje (osebna olajšava);
- olajšava za donacije.

Podjetnik ima pri izračunu dohodnine za preteklo leto in akontacije dohodnine za prihodnje leto možnost uveljavljanja tudi tako imenovanih "standardnih" olajšav. Te olajšave so priznane vsakemu davčnemu zavezancu, ki izpolnjuje z ZDoh-2 določene pogoje. So neodvisne od dejanskih izdatkov in imajo obliko odbitkov, torej zmanjšujejo razpoložljiv dohodek za obdavčitev. Po ZDoh-2 so opredeljene naslednje "standardne" olajšave:

- splošna olajšava;
- osebne olajšave;
- posebna osebna olajšava;
- posebna olajšava za vzdrževane družinske člane;
- olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

2.4.1 Splošna olajšava

Splošna olajšava se v skladu z ZDoh-2 prizna vsakemu rezidentu, njen namen pa je izključitev iz obdavčitve tistih dohodkov, ki jih posameznik potrebuje za preživljanje in vzdrževanje. Odvisna je od doseženega dohodka iz dejavnosti; v primeru podjetnika je to dobiček, v katerem niso upoštevani obračunani prispevki za socialno varnost, ter zmanjšanje ali povečanje davčne osnove, razen razlike v obrestih. Na podlagi 111. člena ZDoh-2 so lahko podjetniki v letu 2015 uveljavljali splošno olajšavo v višini 3.302,70 evrov, če drug rezident zanje ni uveljavljal posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana. Podjetnik, ki dejavnost opravlja kot dopolnilno oz. popoldansko, splošne olajšave ne more uveljavljati (Zupančič, 2016, str. 93).

Poleg splošne olajšave lahko podjetniki v skladu s 111. členom ZDoh-2 uveljavljajo dodatno splošno olajšavo:

- v znesku 3.217,12 evrov, če skupni dohodek ne presega 10.866,37 evrov, ali
- v znesku 1.115,94 evrov, če dohodek presega 10.866,37 evrov in ne presega 12.570,89 evrov.

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2015.

Tabela 4: Splošna olajšava v Sloveniji za leto 2015

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
Nad	Do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Vir: Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015 (Ur. l. RS, št. 94/14).

2.4.2 Osebne olajšave

Osebne olajšave so namenjene določenim kategorijam davčnih zavezancev, ki imajo zaradi določenih značilnosti oziroma razmer povečane stroške lastnega preživljanja in vzdrževanja. Na podlagi 112. člena ZDoh-2 lahko osebno olajšavo v višini 17.658,84 evrov letno uveljavlja podjetnik rezident, ki je invalid s 100-odstotno telesno okvaro, če mu je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči na podlagi odločbe Zavoda za

pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, centra za socialno delo ali upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov.

Tabela 5: Osebna olajšava v Sloveniji za leto 2015

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100-odstotno telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

Vir: Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015 (Ur. l. RS, št. 94/14).

2.4.3 Posebna osebna olajšava

Posebna osebna olajšava pride v poštev za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta ter se mu do dopolnjenega 26. leta starosti prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, v znesku, ki je enak 75 % zneska splošne olajšave iz 111. člena ZDoh-2. Navedena olajšava v letu 2015 torej znaša 2.477,03 evrov.

2.4.4 Posebna olajšava za vzdrževane družinske člane

Olajšava za vzdrževane družinske člane se prizna zavezancem rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane zaradi povečanih stroškov, ki jih imajo zaradi obveznosti vzdrževanja družinskih članov. Uveljavlja se za osebe, ki se po ZDoh-2 štejejo za vzdrževane družinske člane, ter se prizna le za čas, ko je zavezanec vzdrževanega družinskega člana dejansko preživel. Poleg tega se lahko prizna za istega vzdrževanega družinskega člana samo enem zavezancu, drugemu pa le morebitna razlika do celotne višine olajšave. Olajšava je določena v fiksnih zneskih, tako mesečnih kot letnih.

Za vzdrževane družinske člane se po 115. členu ZDoh-2 štejejo:

- otroci do 18. leta starosti;
- otroci do 26. leta starosti, če neprekinjeno ali s prekinitvijo do enega leta nadaljujejo šolanje na srednji, višji ali visoki stopnji;
- otroci, starejši od 18 let, ki se ne izobražujejo in so za delo sposobni, če so prijavljeni pri Zavodu za zaposlovanje in živijo s starši oziroma posvojitelji v skupnem gospodinjstvu;
- otroci, ki potrebujejo posebno nego in varstvo in imajo pravico do dodatka za nego otroka;
- otroci, ki so v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb nezmožni za delo, ne glede na starost;

- zakonec ali zunajzakonski partner, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, če nima lastnih dohodkov za preživljanje ali so ti manjši od višine posebne olajšave za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana, in razvezani zakonec zavezanca, če mu je s sodbo oziroma dogovorom, sklenjenim po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, priznana pravica do preživnine, ki jo plačuje zavezanec;
- starši, če nimajo lastnih dohodkov za preživljanje ali so ti manjši od višine posebne olajšave za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana;
- drug član kmetijskega gospodinjstva, ki sodeluje pri doseganju dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, če nima lastnih dohodkov za preživljanje.

Višina olajšave je enaka za posamezne skupine vzdrževanih družinskih članov in v letu 2015 za posameznega družinskega člana znaša 2.436,92 evrov letno. V tem znesku je določena tudi davčna olajšava za prvega vzdrževanega otroka in se progresivno povečuje s številom vzdrževanih otrok. Posebnost velja za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, saj zanj velja posebna olajšava, ki znaša 8.830,00 evrov letno. Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evrov glede na višino predhodnega vzdrževanega otroka (114. člen Zdoh-2).

Tabela 6: Posebne olajšave za vzdrževane družinske člane v Sloveniji za leto 2015

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
Za prvega vzdrževanega otroka.	2.436,92	203,08
Za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo.	8.830,00	735,83
Za drugega vzdrževanega otroka.	2.649,24	220,77
Za tretjega vzdrževanega otroka.	4.418,54	368,21
Za četrtega vzdrževanega otroka.	6.187,85	515,65
Za petega vzdrževanega otroka.	7.957,14	663,09
Za vsakega nadaljnjega vzdrževanega otroka.	1.769,30	147,44
Za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana.	2.436,92	203,08

Vir: Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015 (Ur. l. RS, št. 94/14).

2.4.5 Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

Podjetniki si lahko na podlagi 117. člena ZDoh-2 zmanjšajo osnovo za dohodnino za znesek premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki so jo plačali zase v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja, če so bili obvezno zavarovani kot samozaposlene osebe. Zavezanci si tako uveljavljajo davčno olajšavo za leto, v katerem so bile premije plačane, vendar največ do zneska, ki je enak 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovanca in v letu 2015 ne več kot 2.819,09 evrov letno.

Olajšava se prizna, če se premija plačuje izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi o prostovoljnem dodatnem pokojninskem in invalidskem zavarovanju (117. člen, ZDoh-2).

2.4.6 Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj

Zasebniki lahko uveljavljajo zmanjšanje davčne osnove v velikosti 100 % vlaganj v raziskave in razvoj v davčnem letu, vendar največ v velikosti davčne osnove. Po 61. členu ZDoh-2 so to vlaganja v:

- notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti zavezanca, tudi v nakup raziskovalno-razvojne opreme, ki se izključno in stalno uporablja pri izvajanju njegove raziskovalno-razvojne dejavnosti;
- nakup raziskovalno-razvojnih storitev (ki jih izvajajo druge osebe, tudi povezane osebe oziroma druge javne ali zasebne raziskovalne organizacije).

Za neizkoriščen del olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj lahko davčno osnovo zmanjšujejo v naslednjih 5 davčnih letih. Najprej jo zmanjšajo za neizkoriščen del davčne olajšave starejšega datuma. Ne morejo pa uveljavljati olajšave za vlaganja, ki so nepovratno financirana iz sredstev proračuna Republike Slovenije ali EU. Ta olajšava se tudi izključuje z olajšavo za investiranje (Zupančič, 2016, str. 92).

2.4.6 Olajšava za investiranje

Olajšava za investiranje znaša 40 % zneska, investiranega v opremo in neopredmetena sredstva v davčnem letu, vendar ne sme presegati davčne osnove. Ni je mogoče uveljavljati za del vlaganj, nepovratno financiran iz proračuna samoupravnih lokalnih skupnosti, proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna EU.

66.a člen ZDoh-2 določa, da olajšava za investiranje ne velja za:

- pohištvo in pisarniško opremo, razen računalniške opreme;
- motorna vozila, razen osebnih avtomobilov na hibridni ali električni pogon, avtobusov na hibridni ali električni pogon ter avtobusov in tovornih motornih vozil z motorjem, ki ustreza najmanj emisijskim zahtevam EURO VI;
- vlaganja v dobro ime, v stvarne pravice na nepremičninah in druge podobne pravice.

Podjetniki lahko neizkoriščen del olajšave uveljavljajo v naslednjih petih davčnih letih. Če imajo dovolj veliko davčno osnovo, pa investicijske olajšave ne želijo izkoristiti v celoti, neizkoriščen del prenesejo v naslednjih pet davčnih obdobjih. Ker vrstni red izkoriščanja olajšav ni določen, lahko davčno osnovo najprej zmanjšajo tudi za znesek splošne olajšave in olajšave za vzdrževane družinske člane. V primeru, da osnovno sredstvo odtujijo prej,

pa morajo za znesek že uveljavljene davčne olajšave povečati svojo davčno osnovo, in sicer v letu odtujitve (Zupančič, 2016, str. 92).

2.4.7 Olajšava za zaposlovanje

Podjetniki, ki na novo zaposlijo osebe, ki:

- so mlajše od 26 let ali starejše od 55 let;
- so bile pred zaposlitvijo vsaj 6 mesecev prijavljene v evidenci brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje in
- vsaj 24 mesecev pred tem niso bile zaposlene pri njih ali njihovih povezanih osebah,

lahko uveljavljajo zmanjšanje davčne osnove za 45 % izplačane bruto plače te osebe za prvih 24 mesecev zaposlitve. V tem primeru morajo zaposlitev skleniti za nedoločen čas na podlagi pogodbe o zaposlitvi.

Zavezanci lahko olajšavo uveljavljajo le, če povečajo skupno število zaposlenih v davčnem letu, v katerem na novo zaposlijo delavce, za katere uveljavljajo olajšavo. Kot povečanje števila zaposlenih se šteje, če je njihovo število na zadnji dan davčnega leta večje, kot je povprečje 12 mesecev v tem davčnem letu oziroma manj mesecev, če je bilo to obdobje krajše. Pri ugotavljanju povečanja števila zaposlenih se zaposleni za delovni čas, krajši od polnega, upoštevajo sorazmerno, zaposleni za določen čas pa se ne upoštevajo (Zupančič, 2016, str. 93).

Omenjena olajšava pa se izključuje z olajšavo za zaposlovanje invalidov po ZDoh-2.

2.4.8 Olajšava za zaposlovanje invalidov

V primeru, da podjetniki zaposlujejo invalidne osebe po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko v skladu z 62. členom ZDoh-2 uveljavljajo zmanjšanje davčne osnove v velikosti:

- 50 % izplačanih plač invalidov ter
- 70 % izplačanih plač invalidov s 100-odstotno telesno okvaro in gluhih oseb.

Če podjetniki zaposlujejo invalidne osebe nad predpisano kvoto in njihova invalidnost ni posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri teh zasebnikih, lahko uveljavljajo olajšavo v velikosti 70 % izplačanih plač za te osebe. Splošna olajšava za zaposlovanje invalidov in olajšava za zaposlovanje invalidov nad predpisano kvoto se izključujeta (Zupančič, 2016, str. 92).

2.4.7 Olajšava za zavezanca invalida

Podjetnik, ki ne zaposluje delavcev in je invalid po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko na podlagi 63. člena ZDoh-2 svojo davčno osnovo zmanjša za:

- 30 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji za vsak mesec opravljanja dejavnosti, v primeru, da invalidnost ni 100-odstotna;
- 60 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji za vsak mesec opravljanja dejavnosti, v primeru da je invalid s 100-odstotno telesno okvaro ali gluha oseba.

2.4.8 Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju

Zasebniki lahko uveljavljajo zmanjšanje davčne osnove v velikosti zneska plačil dijakom in študentom po učnih pogodbah za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju. Olajšava lahko znaša največ 20 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec izvajanja praktičnega dela posamezne osebe v strokovnem izobraževanju (Zupančič, 2013, str. 114).

2.4.9 Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje velja za podjetnika, ki kot delodajalec za svoje zaposlence (delojemalce) delno ali v celoti plačuje premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali drugi državi članici EU po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi o prostovoljnem dodatnem pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Zupančič, 2013, str. 114).

Davčna olajšava se uveljavlja za leto, v katerem so bile premije plačane, vendar največ do zneska, ki je enak 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca zavarovanca (delavca) ter v letu 2015 ne več kot 2.819,99 evrov (65. člen, Zdoh-2)

2.4.10 Olajšava za donacije

Na podlagi 66. člena ZDoh-2 poznamo 2 skupini izplačil za donacije. V prvo skupino izplačil za donacije spadajo zneski za humanitarne, invalidske, socialnovarstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke, religiozne in splošnokoristne namene, izplačani rezidentom Republike Slovenije ali drugih držav članic EU ter članic Evropskega gospodarskega prostora (razen Lihtenštajna), ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za nepridobitno opravljanje naštetih dejavnosti. Tovrstna

izplačila lahko zasebniki uporabijo kot davčno olajšavo, ki pa lahko znaša največ do 0,3 % obdavčenega prihodka v celotnem davčnem letu.

Druga skupina izplačil za donacije so izplačila za kulturne namene in prostovoljnimi društvom, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki delujejo v javnem interesu. Prejemnik donacije mora biti prav tako rezident Republike Slovenije, druge države članice EU ali Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljevanju EGP). Za to skupino velja, da vrednost olajšave ne sme presegati 0,2 % obdavčenega prihodka, če je v celoti izkoriščena olajšava za donacije iz prve skupine. Skupna izplačila za donacije torej ne smejo presegati 0,5 % obdavčenega prihodka davčnega obdobja. Neizkoriščen del lahko zasebniki prenesejo v naslednja tri davčna obdobja (Zupančič, 2016, str. 92).

Izplačila so opredeljena kot izplačila v denarju ali v naravi. Za zneske izplačil zavezanci ne morejo uveljavljati tudi zmanjšanja letne davčne osnove fizične osebe. Poudariti je treba, da izplačila posameznikom – fizičnim osebam – niso olajšava.

Kot donacije se štejejo tudi izplačila političnim organizacijam. Priznana so kot olajšava, vendar največ do zneska, ki je enak trikratni povprečni mesečni plači na zaposlenega pri zasebniku v davčnem letu. To vrsto olajšav ne morejo uveljavljati državni organi, organi lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega in zasebnega prava ter samostojni podjetniki posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, razen če zakon določa drugače (Zupančič, 2016, str. 92).

2.5 Prispevki za socialno varnost

Fizične osebe, ki samostojno opravljajo pridobitno ali drugo dovoljeno dejavnost (v nadaljevanju samozaposlene osebe), se morajo na podlagi predpisov s področja obveznega socialnega zavarovanja vključiti v sistem obveznega socialnega zavarovanja. Samozaposlene osebe oziroma podjetniki so sami zavezanci za obračun in plačilo prispevkov za socialno varnost delojemalca in prispevkov delodajalca. Obvezno zavarovanje iz naslova samostojnega opravljanja pridobitne ali druge dovoljene dejavnosti nastopi z dnem vpisa v PRS oziroma z dnem pričetka opravljanja dejavnosti. Zavarovanje iz tega naslova pa lahko preneha z dnem izbrisa podjetnika iz registra oziroma z dnem, ko podjetnik izpolni pogoje za zavarovanje iz drugega pravnega razmerja ali z začetkom osebnega stečaja (FURS, 2015b, str. 3).

Podjetniki se zavarujejo za polni delovni čas, če ni z zakonom drugače določeno. Vključiti se morajo v vsa 4 obvezna zavarovanja (FURS, 2015a, str. 10):

- pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju PIZ) na podlagi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS, št. 96/2012, 39/2013, 99/2013 – ZSVarPre-C, 101/2013–ZIPRS1415, 44/2014 -ORZPIZ206, 85/2014–ZUJF-B, 95/2014 – ZUJF-C, 90/2015 – ZIUPTD, 102/2015; v nadaljevanju ZPIZ – 2);

- zdravstveno zavarovanje (v nadaljevanju ZZ) na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Ur. l. RS št. 72/2006 – UPB, 114/2006 – ZUTPG, 91/2007, 76/2008, 62/2010 – ZUPJS, 87/2011, 40/2012 – ZUJF, 21/2013 – ZUTD-A, 91/2013, 99/2013 – ZUPJS-C, 99/2013 – ZSVarPre-C, 111/2013 – ZMEPIZ-1, 95/2014 – ZUJF-C, 47/2015 – ZZSDT; v nadaljevanju ZZVZZ);
- zavarovanje za starševsko varstvo na podlagi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Ur. l. RS št. 110/2006–UPB, 114/2006–ZUTPG, 10/2008, 62/2010-ZUPJS, 99/2013-ZSVarPre-C, 26/2014-ZSDP-1; v nadaljevanju ZSDP-1);
- zavarovanje za primer brezposelnosti na podlagi Zakona o urejanju trga dela (Ur. l. RS št. 80/2010, 40/2012-ZUJF, 21/2013, 63/2013, 100/2013, 32/2014-ZPDZC-1, 47/2015-ZZSDT, 90/2015-ZIUPTD; v nadaljevanju ZUTD).

Stopnje prispevkov za podjetnike določa Zakon o prispevkih za socialno varnost (Ur. l. RS št. 5/1996, 18/1996-ZDavP, 34/1996, 87/1997, 3/1998, 106/1999-ZPIZ-1, 81/2000-ZPSVC, 97/2001-ZSDP, 97/2001, 62/2010 Odl.US: U-I-214/09, Up-2988/08-29, 40/2012 – ZUJF, 96/2012 – ZPIZ-2, 91/2013 – ZZVZZ-M, 99/2013 – ZSVarPre-C, 26/2014 – ZSDP-1; v nadaljevanju ZPSV). Prispevki se obračunajo in plačajo FURS-u do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Obračun prispevkov za socialno varnost pa se mora predložiti na obrazcu za obračun prispevkov za socialno varnost (v nadaljevanju OPSVZ) v elektronski obliki preko sistema e-Davki.

Vrste in stopnje prispevkov, ki jih plačujejo samozaposlene osebe, so razvidne iz naslednje tabele:

Tabela 7: Stopnje prispevkov za podjetnike v Sloveniji za leto 2015

Vrsta prispevka	Stopnja prispevka zavarovanca (v %)	Stopnja prispevka delodajalca (v %)
Za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	15,50	8,85
Za zdravstveno zavarovanje	6,36	6,56
Za starševsko varstvo	0,10	0,10
Za zaposlovanje	0,14	0,06
Za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	/	0,53
SKUPAJ	22,10	16,10

Vir: Zakon o prispevkih za socialno varnost za leto 2015 (Ur. l. RS št. 5/1996, 18/1996-ZDavP, 34/1996, 87/1997, 3/1998, 106/1999-ZPIZ-1, 81/2000-ZPSVC, 97/2001-ZSDP, 97/2001, 62/2010 Odl.US: U-I-214/09, Up-2988/08-29, 40/2012-ZUJF, 96/2012 – ZPIZ-2, 91/2013 – ZZVZZ-M, 99/2013 – ZSVarPre-C in 26/2014-ZSDP-1).

2.5.1 Zavarovalna osnova za plačilo prispevkov

Osebe, ki so obvezno zavarovane na podlagi statusa fizične osebe, ki opravlja samostojno dejavnost – samozaposlene osebe – prispevke plačujejo od zavarovalne osnove, določene

po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. V skladu z določbo 145. člena ZPIZ-2 se zavarovalna osnova določi glede na doseženi dobiček podjetnika v preteklem letu. Pri tem se v dosežen dobiček ne upoštevajo obračunani prispevki za socialno varnost ter znižanje in povečanje davčne osnove. To pomeni, da se dobiček določi tako, da se razliki med davčno priznanimi prihodki in davčno priznanimi odhodki prišteje znesek obračunanih prispevkov za socialno varnost. Zavarovalna osnova se določi na podlagi podatkov iz obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti ali obračuna dohodnine od dohodka iz dejavnosti za preteklo leto z upoštevanjem podatka o znesku obveznih prispevkov za obvezno zavarovanje, ki jih je plačala Republika Slovenija, ter glede na podatke o povprečni letni plači zaposlenih v Republiki Sloveniji za leto, na katero se nanaša dobiček, na podlagi katerega se določa zavarovalna osnova. Ta se torej po spremembi zakona od 1. 1. 2014 dalje določa individualno glede na dosežen dobiček in ne več glede na razvrščanje v zavarovalne razrede (FURS, 2015b, str. 5).

Višino dobička oziroma zavarovalne osnove si podjetniki izračunajo sami, prav tako se lahko odločijo, ali bodo plačevali najnižje prispevke (če za to izpolnjujejo pogoje) ali višje oziroma najvišje možne predpisane prispevke. V skladu s 3. odstavkom 410. člena ZPIZ-2 je določeno prehodno obdobje, v katerem si lahko podjetniki znižajo dobiček za določitev zavarovalne osnove, in sicer:

- v letu 2015 za 28 %;
- od leta 2016 pa za 25 %.

Ob tem treba upoštevati, da najnižja zavarovalna osnova za prispevke podjetnika na podlagi ZPIZ-2 znaša (FURS, 2015b, str. 5):

- v letu 2015: 54 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec (v nadaljevanju PP);
- v letu 2016: 56 % PP;
- v letu 2017: 58 % PP;
- v letu 2018: 60 % PP.

Če dobiček podjetnika ne preseže 60 % PP, osnova za prispevke ne more biti nižja od 60 % PP. Najvišja zavarovalna osnova pa predstavlja 3,5-kratnik PP, ki predstavlja osnovo za najvišje možne prispevke.

Vsi podjetniki, ki prvič registrirajo samostojno dejavnost in pred tem še niso nikoli imeli registrirane dejavnosti, so v skladu s 145. členom ZPIZ-2 upravičeni do oprostitev plačila dela prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (plačila prispevka zavarovanca in delodajalca):

- v prvih 12 mesecih v višini 50 % prispevkov za PIZ;

- v naslednjih 12 mesecih v višini 30 % prispevkov za PIZ.

2.5.2 Primer izračuna zavarovalne osnove in prispevkov za leto 2015

V letu 2015 najnižja zavarovalna osnova znaša 54 % zadnje znane PP, ki je v tem letu znašala 1.540,25 evrov. V primeru, da imajo podjetniki dobiček nižji od 54 % PP, morajo v letu 2015 plačati prispevke v višini 54 % od zadnje znane PP.

Najnižja zavarovalna osnova za leto 2015 tako znaša 871,30 evrov (54 % od 1.540,25 evrov). Izračun najnižjih prispevkov za leto 2015 je prikazan v tabeli 8:

Tabela 8: Izračun najnižjih prispevkov za leto 2015

	Izračun	Znesek v evrih
Skupaj prispevki za PIZ	(831,74 x 24,35 %)	202,53
Skupaj prispevki za ZZ + poškodbe pri delu (osnova ne sme biti nižja od 60 % PP)	(924,15 x 13,45 %)	124,30
Skupaj prispevki za starševsko varstvo	(831,74 x 0,20 %)	1,66
Skupaj prispevki za zaposlovanje	(831,74 x 0,20 %)	1,66
SKUPAJ		330,15

Vir: FURS, Davčni vodnik 2015 za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, 2015a, str. 1.

Najvišja zavarovalna osnova je določena v 3,5-kratniku PP, torej za leto 2015 znaša 5.390,88 evrov (3,5 x 1.540,25 evrov). Izračun najvišjih prispevkov za leto 2015 je prikazan v tabeli 9.

Tabela 9: Izračun najvišjih prispevkov za leto 2015

	Izračun	Znesek v evrih
Skupaj prispevki za PIZ	(5.390,88 x 24,35 %)	1.312,68
Skupaj prispevki za ZZ + poškodbe pri delu (osnova ne sme biti nižja od 60 % PP)	(5.390,88 x 13,45 %)	725,07
Skupaj prispevki za starševsko varstvo	(5.390,88 x 0,20 %)	10,78
Skupaj prispevki za zaposlovanje	(5.390,88 x 0,20 %)	10,78
SKUPAJ		2.059,31

Vir: FURS, Davčni vodnik 2015 za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, 2015a, str. 11.

Prikazali bomo še primer izračuna prispevkov podjetnika za leto 2015, ko je zavarovalna osnova višja od 54 % PP ter hkrati nižja od 3,5-kratnika PP. Zavarovalna osnova je torej odvisna od dobička podjetnika, prispevkov in PP. Izračuna se kot dobiček (prihodki minus

odhodki), ki se zmanjša za 28 % (znižanje dobička v prehodnem obdobju) in poveča za znesek plačanih prispevkov (FURS, 2015a, str. 11).

Predpostavimo, da je podjetnik v letu 2014 v 12 mesecih poslovanja ustvaril 30.000 evrov dobička ter plačeval prispevke v višini 400 evrov mesečno (skupaj: 4.800 evrov).

Zavarovalna osnova: $(30.000 \text{ evrov} + 4.800 \text{ evrov}) - 9.744 \text{ evrov (zmanjšanje 28 \%)} = 25.056 \text{ evrov} / 12 \text{ mesecev} = 2.088 \text{ evrov}$

Izračun prispevkov za leto 2015 na podlagi zavarovalne osnove 2.088 evrov je prikazan v tabeli 10.

Tabela 10: Izračun prispevkov za leto 2015 na podlagi izračunane zavarovalne osnove

	Izračun	Znesek v evrih
Skupaj prispevki za PIZ	(2.088 x 24,35 %)	508,43
Skupaj prispevki za ZZ + poškodbe pri delu (osnova ne sme biti nižja od 60 % PP)	(2.088 x 13,45 %)	280,83
Skupaj prispevki za starševsko varstvo	(2.088 x 0,20 %)	4,18
Skupaj prispevki za zaposlovanje	(2.088 x 0,20 %)	4,18
SKUPAJ		797,62

V primeru, da je podjetnik v letu 2014 prvič registriral dejavnost, ima možnost uveljavljati še 30 % oprostitev prispevka za PIZ, ki bi v tem primeru znašal 355,90 evrov.

3 OBDAVČITEV SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV V AVSTRIJI

3.1 Zakonska podlaga obdavčitve s. p. v Avstriji

Dohodki fizičnih oseb ter s tem tudi s. p. so v Avstriji, tako kot v Sloveniji, obdavčeni z dohodnino oz. davkom od dohodka. Pravna podlaga za obdavčitev dohodkov fizičnih oseb je Zakon o dohodnini, ki se imenuje Einkommensteuergesetz (v nadaljevanju EStG).

Davčni zavezanci za dohodnino se v Avstriji, glede na status rezidentstva, delijo na neomejene davčne zavezance in omejene davčne zavezance. Neomejeni davčni zavezanci oz. rezidenti so osebe, ki imajo v Avstriji svoje stalno ali običajno bivališče. Stalno bivališče v Avstriji imajo osebe, ki imajo na ozemlju Avstrije stanovanje, ki ga očitno dalj časa kot takšnega uporabljajo (bodo uporabljale). Stanovanje ni nujno, da je stalno bivališče, mora pa biti glede na osebne razmere primerno za stanovanje. Za dokazovanje stalnega bivališča tudi ni potrebno, da se stanovanje neprekinjeno uporablja, mora pa se ga uporabljati vsaj občasno. Običajno bivališče imajo fizične osebe, ki v Avstriji ne bivajo le začasno (dopust, službeno potovanje, obiski itd.), temveč se v Avstriji očitno zadržujejo

dalj časa. V vsakem primeru pa za fizične osebe nastopi neomejena davčna zavezanost po 6 mesecih bivanja v Avstriji, ne glede na državljanstvo in narodnost. Neomejena davčna zavezanost pomeni, da se v Avstriji davčno zajamejo načeloma vsi prihodki davčnih zavezancev, pridobljeni doma in v tujini. Omejeni davčni zavezanci oz. nerezidenti so osebe, ki v Avstriji ustvarjajo dohodke (npr. kot delojemalci) oz. tam prejemajo dohodke, vendar v Avstriji nimajo stalnega niti običajnega bivališča. Tem osebam se obdavčijo samo dohodki, ki imajo vir v Avstriji. Načeloma pa so omejeni davčni zavezanci obdavčeni po enakih stopnjah kot neomejeni davčni zavezanci, vendar obstajajo določene manjše razlike oz. posebnosti. Tudi omejeni davčni zavezanci lahko zahtevajo odmero davka obdavčljivih prihodkov in pri tem uveljavijo povišane stroške v povezavi s pridobivanjem dohodkov (RSM International, 2015, str. 26).

Pomembno je povedati, da v Avstriji ločujejo davek od plače in davek od dohodka, načeloma pa velja, da delojemalci in upokojenci plačujejo davek od plače, samozaposleni in ostali pa davek od dohodka. Davek od plače se od davka od dohodka razlikuje le po obliki pobiranja, davčna lestvica za obdavčitev pa je enaka. Prav tako je pri obeh kategorijah dohodkov načeloma možno uveljavljati enake olajšave. Za delojemalce obstajajo dodatni odbitki od davka in posebna določila za obdavčitev določenih drugih prejemkov. Davek od plače mora zadržati vsak delodajalec in ga do 15. v naslednjem mesecu odvesti finančnemu uradu, davek od dohodka pa se pobere pri letni odmeri davka. Zato morajo samostojni podjetniki finančnemu uradu oddati napoved davka od dohodka, pri čemer se upoštevajo tudi med letom plačane akontacije. Na temelju te napovedi se izračuna davek od dohodka in predpiše z odločbo o davku od dohodka (Bundesministerium für Finanzen, 2009, str. 7; v nadaljevanju BMF). Gre za podoben sistem obdavčitve kot v Sloveniji.

Rezidenti Avstrije so zavezani k plačilu dohodnine po načelu svetovnega dohodka, torej od vseh dohodkov, doseženih po vsem svetu. Predmet davka od dohodka je dohodek (nem. *Einkommen*), ki ga prejmejo davčni zavezanci v koledarskem letu ter sestoji iz posameznih vrst dohodkov. EStG našteva vse tiste vrste dohodkov, ki so obdavčljivi po davku od dohodka. S tem so obdavčljivi le tisti dohodki, ki so izrecno naštet v zakonu. Neobdavčljivi so npr. dobitki od športne napovedi, dodatek za nego otroka ali dodatek za pomoč in postrežbo. Vrste obdavčljivih dohodkov za fizične osebe, ki jih določa 22. člen EStG, so:

- dohodki z kmetijstva in gozdarstva;
- dohodki iz samozaposlitve (vključno s svobodnimi poklici, znanstveno in umetniško dejavnostjo, odvetniki in davčnimi svetovalci, direktorji d. o. o., ki razpolagajo s pretežnim lastniškim deležem – več kot 25 odstotkov);
- dohodki iz obrti (dejavnost trgovskih podjetij, frizerji, mesarji itd.);
- dohodki iz odvisnega delovnega razmerja (plače zaposlenih, pokojnine ...);
- dohodki iz kapitala (obresti, dividende);

- dohodki iz oddajanja v najem in v zakup;
- dohodki drugih virov.

Prve tri vrste dohodkov spadajo med dohodke iz dejavnosti, ki so predmet obdavčitve samostojnih podjetnikov v Avstriji. Na podlagi dohodkov iz dejavnosti podjetniki ugotavljajo svoj dobiček, ki predstavlja osnovo za obdavčitev z dohodnino. Pri tem imajo tudi podjetniki v Avstriji možnost izbire med navadno obdavčitvijo, kjer se upoštevajo dejanski prihodki in odhodki, ter pavšalno obdavčitvijo z upoštevanjem določenih pavšalnih odhodkov (BMF, 2016a, str. 11).

Po ugotovitvi letne davčne osnove morajo podjetniki na davčni urad oddati napoved za odmero dohodnine. Rok za oddajo napovedi za odmero dohodnine za preteklo davčno leto je 30. april tekočega leta, pri elektronski vlogi pa do 30. junija tekočega leta. V primeru, da podjetnika zastopa davčni svetovalec, se lahko rok za vložitev davčne napovedi podaljša do 30. septembra tekočega leta. Prav tako se lahko rok za oddajo podaljša v posameznih utemeljenih primerih. Na podlagi oddane davčne napovedi pristojni davčni urad izda odločbo o odmeri dohodnine, ki med drugim vsebuje višino davka in obračun. Če mora zavezanec davek doplačati, mora to storiti v enem mesecu po prejemu odločbe. Praviloma zavezanci vsako četrletje, 15. februarja, 15. maja, 15. avgusta in 15. novembra, plačujejo akontacijo dohodnine glede na davčno obveznost preteklega leta ali na osnovi ocene. Plačane akontacije in plačani davek po odbitku se odštejejo od odmerjene davčne obveznosti (BMF, 2016b, str. 21).

3.2 Obdavčitve s. p. v Avstriji na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov

V Avstriji so podjetniki, ki vodijo poslovne knjige in sestavljajo letna poročila, praviloma obdavčeni na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. Njihova davčna osnova je dobiček, ki se ugotovi kot razlika med dejanskimi prihodki in dejanskimi odhodki. Ugotavljanje davčne osnove je podobno kot v Sloveniji: najprej se v napovedi za odmero dohodnine ugotovijo poslovni prihodki in poslovni odhodki, nato se ugotovijo popravki dobička oz. izgube do dokončnega zneska za obdavčitev z dohodnino. Pri tem ima avstrijski podjetnik predvsem možnost uveljavljanja raznih davčnih olajšav, ki mu znižujejo davčno osnovo ter posledično obveznost za plačilo dohodnine.

Davek za obdavčljiv dohodek se izračuna po dohodninski davčni lestvici, kjer so davčne stopnje progresivne in znašajo glede na višino dohodka od 0 % do 50 %. V Avstriji imajo dokaj visok dohodninski prag, kjer je določena letna osnova, do katere zavezancem ni potrebno plačati dohodnine ter znaša 11.000 evrov za samozaposlene (eksistenčni minimum za samozaposlene). Za višje dohodke obstajajo tri stopnje, za vsako od njih pa obstaja enostavna obračunska formula. Najvišja davčna stopnja je v Avstriji tako kot v

Sloveniji 50 % in je dosežena, ko dohodki fizičnih oseb dosežejo 60.000 evrov (BMF, 2016a, str. 11, 21).

V spodnji tabeli je prikazana dohodninska lestvica Avstrije za leto 2015 na podlagi EStG.

Tabela 11: Dohodninska lestvica Avstrije za leto 2015

Letna davčna osnova v evrih		Davčna stopnja (%)
Nad	Do	
	11.000	0,00%
11.000	25.000	36,50%
25.000	60.000	43,21%
60.000		50,00%

Vir: BMF, SelbstständigenBuch: Steuerleitfaden für neu gegründete Unternehmen, 2016b, str. 39.

Izračun dohodninske obveznosti v Avstriji za leto 2015 pa je prikazan v tabeli 12.

Tabela 12: Davčna lestvica za izračun dohodnine v Avstriji za leto 2015

Dohodek v evrih		Dohodnina v evrih	Davčna stopnja (%)
Nad	Do		
	11.000	0	0,00 %
11.000	25.000	$((\text{dohodek} - 11.000) * 5.110) / 14.000$ ALI $(\text{dohodek} - 11.000) * 36,5\%$	36,50 %
25.000	60.000	$((\text{dohodek} - 25.000) * 15.125) / 35.000 + 5.110$ ALI $(\text{dohodek} - 25.000) * 43,21\% + 5.110$	43,21 %
60.000		$(\text{dohodek} - 60.000) * 0,5 + 20.235$	50,00 %

Vir: BMF, Das Steuerbuch 2016: Tipps zur Arbeitnehmerveranlagung 2015, 2016a, str. 21.

3.3 Pavšalna obdavčitve s. p. v Avstriji

V Avstriji imajo glede na vrsto dejavnosti različne pavšalne obdavčitve oz. poenostavitve. Tako imajo poleg navadne obdavčitve, kjer se upoštevajo tako rekoč vsi stroški, tudi splošni pavšalni sistem in posebne pavšalne sisteme obdavčitve. V splošni pavšalni sistem obdavčitve se lahko v skladu s 17. členom EStG vključijo podjetniki, ki imajo letno največ 220.000 evrov prihodkov ter prostovoljno ne vodijo dvostavnega knjigovodstva. Splošno pravilo pri pavšalni ureditvi v Avstriji je, da se upoštevajo poslovni prihodki v celoti, poslovni odhodki pa pavšalno v določenem normiranem znesku, odvisnem od prometa.

Normirani stroški pri pavšalni obdavčitvi v Avstriji so določeni v dveh stopnjah glede na vrsto dejavnosti, in sicer v višini 6 % in 12 % od doseženega prometa. Predpisani normirani stroški glede na vrsto dejavnosti po EStG torej znašajo:

- 6 % prihodkov oz. največ do 13.200 evrov za dohodke pisateljev, znanstvenikov, predavateljev, učiteljev (dohodki izobraževalne dejavnosti), podjetniške dohodke iz trgovskega ali tehničnega svetovanja, dohodke nadzornih svetov, poslovođenja ipd.;
- 12 % prihodkov oz. največ do 26.400 evrov za dohodke iz vseh ostalih dejavnosti.

Pri teh zavezancih so sicer stroški praviloma normirani v prej omenjeni višini, kljub temu pa imajo pravico, da lahko dodatno še uveljavljajo določene stroške, povezane z dejavnostjo. Poleg normiranih stroškov lahko upoštevajo še izdatke za delovni material, blago ter izdatke za plače in socialne prispevke. Za te izdatke potem tudi vodijo evidenco, ne morejo si pa odbijati drugih stroškov, denimo za reprezentanco (BMF, 2016b, str. 83–85).

Poseben pavšalni sistem obdavčitve velja za podjetnike, ki se ukvarjajo z gostinstvom, trgovanjem z živili ter za drogerije in poslovne posrednike. Za poseben pavšalni sistem velja višja omejitev prometa, zato se lahko vanj vključijo podjetniki, katerih prihodki letno ne presegajo 255.000 evrov. Posebno obravnavo imajo še peki, športniki, umetniki in pisatelji. Panoge imajo tako drugačne omejitve prometa in določbe, katere stroške lahko uveljavljajo kot olajšavo.

Če so pavšalisti fizične osebe, torej tudi samostojni podjetniki, so obdavčeni po dohodninski lestvici. Za podjetnike, drugače kot za podjetja, veljajo še posebne olajšave, in sicer davčni rezident za prvih 11.000 evrov ne plača dohodnine, saj so vsi prihodki do tega zneska neobdavčeni. Poleg tega pa imajo podjetniki pavšalisti možnost še znižati svojo davčno osnovo z upoštevanjem 13-odstotne posebne olajšave za dobiček. Na podlagi tega si lahko po upoštevanju normiranih stroškov ter ostalih priznanih izdatkov znižajo obdavčljivi dobiček še za 13 %, vendar največ v višini 3.900 evrov, torej za dohodek do 30.000 evrov (BMF, 2016b, str. 89).

3.4 Davčne olajšave s. p.-jev v Avstriji

V Avstriji imajo zavezanci na podlagi EStG možnost uveljavljanja vrsto davčnih olajšav, s katerimi si znižujejo davčno osnovo ali pa neposredno obveznost za plačilo dohodnine. Po zakonodaji si avstrijski podjetniki lahko obdavčljivi dohodek najprej znižajo za izdatke, ki so neposredno povezani s prihodki, torej dejavnostjo podjetnika. Te izdatke je potrebno odšteti kot davčno priznane stroške pri vrstah dohodkov iz dejavnosti (dohodki iz kmetijstva in gozdarstva, dohodki iz samozaposlitve in dohodki iz obrti). Izdatki, ki niso neposredno povezani z obdavčljivimi prihodki, se ne smejo upoštevati. Pomembno je povedati, da imajo v Avstriji nekoliko poenostavljen davčni obračun za dohodnino, pri

katerem je že upoštevana splošna davčna olajšava v znesku 11.000 evrov in je zavezancu ni potrebno posebej izračunavati in odtegniti. S tem je določen osnovni dohodek (eksistenčni minimum) 11.000 evrov, ki je neobdavčljiv in velja za vse neomejene davčne zavezance. Poleg tega poznajo v Avstriji še vrsto drugih olajšav oz. izdatkov, in sicer v obliki odbitkov pred obdavčljivo osnovo ter v obliki znižanja davčne obveznosti. Razvrstimo jih lahko v naslednje 3 skupine: izdatki za znižanje davka, posebni izdatki in izredne obremenitve. To so izdatki, ki znižujejo obdavčljivi dohodek in niso povezani s pridobivanjem prihodkov (BMF, 2016a, str. 11).

Izdatki za znižanje davka so določeni zneski olajšav, ki ne zmanjšujejo davčne osnove, ampak se odštejejo od že izračunanega zneska dohodnine. Zavezanci lahko pri davčnem obračunu upoštevajo naslednje izdatke oz. olajšave za znižanje davka (BMF, 2016a, str. 20–30):

- olajšava za delojemalce v višini 54 evrov/letno (ne velja za samostojne podjetnike);
- olajšava za promet 291 evrov/letno (ne velja za samostojne podjetnike);
- olajšava za edinega hranilca v višini 364 evrov/letno (osnovni znesek odbitka za edinega hranilca brez otrok). Edini hranilec je tisti, ki več kot 6 mesecev v koledarskem letu živi z neomejeno davčno zavezanim življenjskim partnerjem v izvenzakonski skupnosti. Do olajšave za edinega hranilca ima pravico le ena oseba;
- olajšava za samohranilca v višini 494 evrov/letno za enega otroka. Samohranilec je tisti, ki več kot 6 mesecev v koledarskem letu ne živi v zakonski ali izvenzakonski skupnosti in prejema družinski dodatek za vsaj enega otroka najmanj 7 mesecev v letu;
- olajšava za preživninske upravičence v višini 29,20 evrov do 58,40 evrov na mesec in otroka. Upravičenec je preživninski zavezanec, ki dokaže, da plačuje zakonsko določeno preživnino za otroka, s katerim ne živi v skupnem gospodinjstvu in za katerega ne prejema družinskega dodatka;
- olajšava za otroke v višini 58,40 evrov na mesec za vsakega otroka. Upravičenci so prejemniki družinskega dodatka;
- olajšava za več otrok v višini 20,00 evrov na mesec od tretjega otroka dalje.

Pogoj za uveljavljanje olajšave 364 evrov/letno pri edinih hranilcih je, da dohodki partnerja v gospodinjstvu ne smejo presežati določene meje (2.200 evrov/partnerja za pare brez otrok in 6.600 evrov/partnerja za pare z otroki). Poleg olajšave za edinega hranilca in samohranilca obstaja še otroški dodatek, ki se prišteje olajšavi za edinega hranilca (BMF, 2009, str. 17):

- za prvega otroka 130 evrov/letno;
- za drugega otroka 175 evrov/letno;
- za tretjega in vsakega nadaljnjega otroka 220 evrov/letno.

Edini hranilci z otrokom in samohranilci imajo torej letno pravico do naslednjih znižanj davka oz. olajšav:

- za 1 otroka 494 evrov/letno,
- za 2 otroka 669 evrov/letno,
- za 3 otroke 889 evrov/letno.

Poleg odbitkov od davka imajo davčni zavezanci možnost uveljavljati še posebne izdatke, ki so jih imeli v preteklem koledarskem letu. Posebni izdatki zavezancu znižujejo davčno osnovo ter niso neposredno povezani s pridobivanjem dohodka, možno jih je uveljavljati delno v neomejeni višini, delno v omejenem obsegu. K posebnim izdatkom prištevamo:

- zavarovalne premije za prostovoljno pokojninsko varčevanje; znotraj skupnega najvišjega zneska;
- stroški za gradnjo in sanacijo stanovanjskih prostorov; znotraj skupnega najvišjega zneska;
- določene oblike kapitalskih naložb, kot npr. novo izdane delnice; znotraj skupnega najvišjega zneska;
- prispevki za verske skupnosti do največ 400 evrov;
- prostovoljne prispevke šolskim in raziskovalnim ustanovam ter organizacijam za pospeševanje športa invalidov; do 10 odstotkov prejemkov prejšnjega leta;
- stroški za davčne svetovalce; v neomejeni višini;
- določene življenjske rente; v neomejeni višini.

Tudi če podjetnik nima posebnih izdatkov, se mu pri davčnem obračunu avtomatično od davčne osnove odtegne pavšalni znesek za posebne izdatke v višini 60,00 evrov letno. Za vse zgoraj omenjene posebne izdatke je določen osebni najvišji znesek, ki ga zavezanec lahko uveljavlja, ta v letu 2015 znaša 2.920,00 evrov. Osebni najvišji znesek se poveča za edine hranilce in samohranilce na 5.840 evrov, če pa hkrati vzdržujejo več kot tri otroke, se jim ta znesek zviša za 1.461,00 evrov na 4.380,00 evrov oziroma 7.300,00 evrov. Posebni izdatki znotraj osebnega najvišjega zneska vplivajo na davek samo v obsegu ene četrtine (25 %). V primeru, da zavezanec v letu obdavčitve zasluži več kot 60.000 evrov, v svoji dohodnini ni upravičen do uveljavitve posebnih izdatkov (BMF, 2016a, str. 54–56).

Med izredne obremenitve pa spadajo določeni stroški in izdatki, ki pri davčnem zavezancu nastanejo zaradi izrednih okoliščin (stroški zdravljenja, zdravilnih pripomočkov, pogrebni stroški itd.) in pomembno vplivajo na njegovo ekonomsko zmogljivost. Za ekonomsko zmogljivost gre takrat, če se prekorači individualni lastni delež. Izredne obremenitve se lahko upoštevajo pri zmanjšanju davčne osnove, njihova višina pa je odvisna od stopnje lastnega deleža pri obdavčljivem dohodku zavezanca (BMF, 2009, str. 60). Lastni delež znaša pri dohodku:

- največ 7.300 evrov 6 %;
- več kot 7.300 evrov 8 %;
- več kot 14.600 evrov 10 %;
- več kot 36.400 evrov 12 %.

Algoritem za izračun davčne obveznosti podjetnika v Avstriji je prikazan v sliki 1.

Slika 1: Algoritem za izračun dohodnine v Avstriji

1. Dohodki iz kmetijstva in gozdarstva
2. Dohodki iz samozaposlitve
3. Dohodki iz obrti
= Skupni znesek prihodkov (dohodki iz dejavnosti)
- Odhodki, ki so neposredno povezani s poslovanjem
- Odhodki za socialne prispevke
- Posebni izdatki
- Izredne obremenitve
= Obdavčljivi dohodek (davčna osnova)
* Davčna stopnja
= Davek od dohodka (dohodnina)
- Splošne davčne olajšave oz. odbitki od davka
= Letna odmera davka od dohodka (dohodnine)
- Akontacije dohodnine
= Razlika za doplačilo/povračilo dohodnine

Vir: BMF, Das Steuerbuch 2016: Tipps zur Arbeitnehmerveranlagung 2015, 2016a, str. 11.

3.5 Prispevki za socialno varnost v Avstriji

Samostojni podjetniki so v Avstriji obvezno zavarovani v okviru zdravstvenega, pokojninskega, nezgodnega ter zavarovanja za primer brezposelnosti. Zdravstveno in pokojninsko zavarovanje je urejeno v Obrtnem zakonu o socialnem zavarovanju (GSVG), nezgodno zavarovanje pa v Splošnem zakonu o socialnem zavarovanju (ASVG). Višina prispevkov za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje je odvisna od osnove za odmero prispevka ter stopnje prispevka. Zavarovalna osnova za plačilo prispevkov socialne varnosti se izračuna na podlagi dohodkov iz samostojne dejavnosti oz. kot dobiček

podjetnika, izračunan kot razlika med prihodki in odhodki iz dejavnosti (Regiolab, 2013, str. 27).

Stopnja prispevka, ki se računa iz začasne osnove za odmero prispevka, znaša:

- za pokojninsko zavarovanje: 18,50 %;
- za zdravstveno zavarovanje: 7,65 %;
- nezgodno zavarovanje je neodvisno od dobička/osnove in znaša 106,80 evrov/letno (8,90 evrov/mesečno);
- za zavarovanj za primer brezposelnosti 1,53 % .

Pomembno je povedati, da se v Avstriji prispevki za socialno varnost plačujejo do višine socialne kapice, od tam naprej pa so dohodki obdavčeni samo še z dohodnino. Višina prispevkov za socialno varnost je omejena navzgor, saj je najvišja letna osnova za odmero socialnih prispevkov pri samostojnih podjetnikih določena na 65.100 evrov (torej 5.425 evrov/mesečno) za leto 2015 (WKO, 2015b).

Najvišji zneski socialnih prispevkov za podjetnike torej znašajo:

- 8,90 evrov mesečno za nezgodno zavarovanje (oz. 106,80 evrov/letno);
- 7,65 % za zdravstveno zavarovanje (prispevek je omejen do kapice v višini 5.425 evrov/mesečno – maksimalni mesečni socialni prispevek za zdravstveno zavarovanje znaša torej 415,01 evrov);
- 18,50 % za pokojninsko zavarovanje (prispevek je omejen do kapice v višini 5.425 evrov/mesečno – maksimalni mesečni socialni prispevek za pokojninsko zavarovanje znaša torej 1.003,63 evrov).
- 1,53 % za zavarovanje za primer brezposelnosti (prispevek je omejen do kapice v višini 5.425 evrov/mesečno – maksimalni mesečni socialni prispevek za zavarovanje za primer brezposelnosti znaša torej 83,00 evrov).

Skupno najvišji mesečni prispevki za podjetnike znašajo v letu 2015 torej 1.510,55 evrov, na letni ravni pa približno 18.127 evrov.

Minimalna letna osnova za prispevke podjetnika je določena pri znesku 6.453,36 evrov (537,78 evrov/mesečno) in velja za prve 3 leta delovanja. To je torej začasna osnova za podjetnike začetnike, končna osnova se nato določi na podlagi odmere dohodnine za leto, za katero je samozaposleni plačeval začasne prispevke. Če davčni dobiček ni presegel mejne vrednosti 6.453,36 evrov, se za izračun uporabi minimalna osnova za odmero prispevkov (Bugarič, Damjan, & Škraban, 2013, str. 10–11).

Najnižji zneski socialnih prispevkov za podjetnike torej znašajo:

- 8,90 evrov/mesečno za nezgodno zavarovanje (oz. 106,80 evrov/letno);

- 7,65 % za zdravstveno zavarovanje (minimalna osnova 537,78 evrov – minimalni mesečni socialni prispevek za zdravstveno zavarovanje znaša torej 41,14 evrov).;
- 18,50 % za pokojninsko zavarovanje (minimalna osnova 537,78 evrov – minimalni mesečni socialni prispevek za pokojninsko zavarovanje znaša torej 99,49 evrov);
- 1,53 % za zavarovanje za primer brezposelnosti (minimalna osnova 537,78 evrov – minimalni mesečni socialni prispevek za zavarovanje za primer brezposelnosti znaša torej 8,23 evrov).

Skupno najnižji mesečni prispevki za podjetnike znašajo v letu 2015 torej 157,76 evrov, na letni ravni pa 1.893,12 evrov.

Mali podjetniki imajo kot samostojni podjetniki tudi možnost, da so opravičeni od obrtnega zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja, če njihov dobiček v letu 2015 ni višji od 4.871,40 evrov in njihov letni promet ni večji od 30.000 evrov (WKO, 2015b).

4 PRIMERJAVA OBDAVČITVE S. P. V SLOVENIJI IN AVSTRIJI

Po predstavitvi zakonskih podlag obdavčitve lahko prikažem dejansko davčno obremenitev samostojnih podjetnikov v Sloveniji in Avstriji. Za čim boljšo primerjavo dejanske davčne obremenitve podjetnikov v Sloveniji in Avstriji prikažem izračun efektivne davčne stopnje podjetnikov, obdavčenih na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, ter podjetnikov, obdavčenih na podlagi normiranih odhodkov. Efektivna oziroma dejanska davčna stopnja je stopnja, po kateri zavezanec dejansko plača davek državi. To je predpisana davčna stopnja, znižana za priznane olajšave in oprostitve (Efektivna davčna stopnja, 2007). Zaradi davčnih olajšav, ostalih oprostitvev in načina davčnega izračuna je efektivna davčna stopnja manjša od nominalne. Izračuna se kot razmerje med celotnim zneskom plačanega davka (pri izračunih bom upošteval tudi socialne prispevke) in celotnim dobičkom podjetnika pred obdavčitvijo.

Izračune efektivnih davčnih stopenj prikažem na podlagi več hipotetičnih primerov, v katerih sta primerjana dva s. p.-ja, eden iz Slovenije in drugi iz Avstrije. Primerjam tako s. p.-ja, obdavčena na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, kot s. p.-ja, obdavčena na podlagi normiranih odhodkov. Pri tem upoštevam različne dobičke s. p.-jev ter davčne olajšave in ostale oprostitve, ki vplivajo na končno obdavčitev.

4.1 Primerjava obdavčitve s. p.-ja, ki ugotavlja davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v Sloveniji in Avstriji

Pri primerjavi obdavčitve podjetnikov iz Slovenije in Avstrije, ki so obdavčeni na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, predpostavim, da imam dva hipotetična podjetnika iz vsake države, ki opravljata dejavnost v letu 2015 ter upoštevata veljavno davčno zakonodajo v tem letu. Za primerjavo obdavčitve z dohodnino v omenjenih državah za

hipotetična podjetnika predpostavim, da dosejata enak letni dobiček iz dejavnosti (prihodki iz dejavnosti, zmanjšani za odhodke iz dejavnosti). Dobičku iz dejavnosti odštejem še znesek prispevkov za socialno varnost, kar mi predstavlja končno davčno osnovo za obdavčitev z dohodnino. Za hipotetični izračun sem si za podjetnika iz Slovenije in Avstrije izbral naslednje letne dobičke iz dejavnosti:

- 6.453 evrov;
- 18.000 evrov;
- 25.000 evrov;
- 40.000 evrov;
- 80.000 evrov;
- 120.000 evrov.

Pri izračunu prispevkov za socialno varnost upoštevam, da so letni dobički iz dejavnosti tudi zavarovalna osnova za socialne prispevke. Pri letnem dobičku podjetnika 6.453 evrov upoštevam najnižje možne zakonske prispevke v obeh državah ter pri letnem dobičku 80.000 evrov pa najvišje možne zakonske prispevke, saj osnova presega najvišjo zavarovalno osnovo za prispevke v obeh državah.

Tabela 13: Izračun prispevkov podjetnika v Sloveniji za leto 2015

Letna zavarovalna osnova	Izračun	Letni znesek prispevkov v evrih
6.453 evrov (oz. najnižja zav. osnova = 54% PP)	$(9.980,82 \times 24,75 \% + 11.089,80 \times 13,45 \%)$	3.961,80
18.000 evrov	$(18.000 \times 38,20 \%)$	6.876,00
25.000 evrov	$(25.000 \times 38,20 \%)$	9.550,00
40.000 evrov	$(40.000 \times 38,20 \%)$	15.280,00
80.000 evrov (oz. najvišja zav. osnova = 3,5-kratnik PP)	$(64.690,56 \times 38,20 \%)$	24.711,72
120.000 evrov (oz. najvišja zav. osnova = 3,5-kratnik PP)	$(64.690,56 \times 38,20 \%)$	24.711,72

Tabela 14: Izračun prispevkov podjetnika v Avstriji za leto 2015

Letna zavarovalna osnova	Izračun	Letni znesek prispevkov v evrih
6.453 evrov (oz. najnižja zav. osnova = 6.453,36 evrov)	$(6.453,36 \times 27,68 \% + 106,80 \text{ za nezgodno zav.})$	1.893,12
18.000 evrov	$(18.000 \times 27,68 \% + 106,80)$	5.089,20
25.000 evrov	$(25.000 \times 27,68 \% + 106,80)$	7.026,80
40.000 evrov	$(40.000 \times 27,68 \% + 106,80)$	11.178,80
80.000 evrov (oz. najvišja zav. osnova = 65.100 evrov)	$(65.100 \times 27,68 \% + 106,80)$	18.126,50
120.000 evrov (oz. najvišja zav. osnova = 65.100 evrov)	$(65.100 \times 27,68 \% + 106,80)$	18.126,50

Zneski prispevkov se upoštevajo pri nadaljnjem izračunu davčne osnove za dohodnino ter posledično izračunu efektivne davčne stopnje.

4.1.1 Izračun efektivne davčne obremenitve s. p.-ja brez upoštevanja davčnih olajšav

V spodnjih tabelah najprej izračunam dohodnino in efektivno davčno stopnjo za omenjena podjetnika brez upoštevanja davčnih olajšav. Pri izračunu davčne osnove upoštevam samo stroške prispevkov za socialno varnost, ne pa davčne olajšave. Dohodnina je izračunana na podlagi veljavne zakonodaje in lestvice za odmero dohodnine v posamezni državi za leto 2015.

Tabela 15: Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Sloveniji, brez upoštevanja olajšav

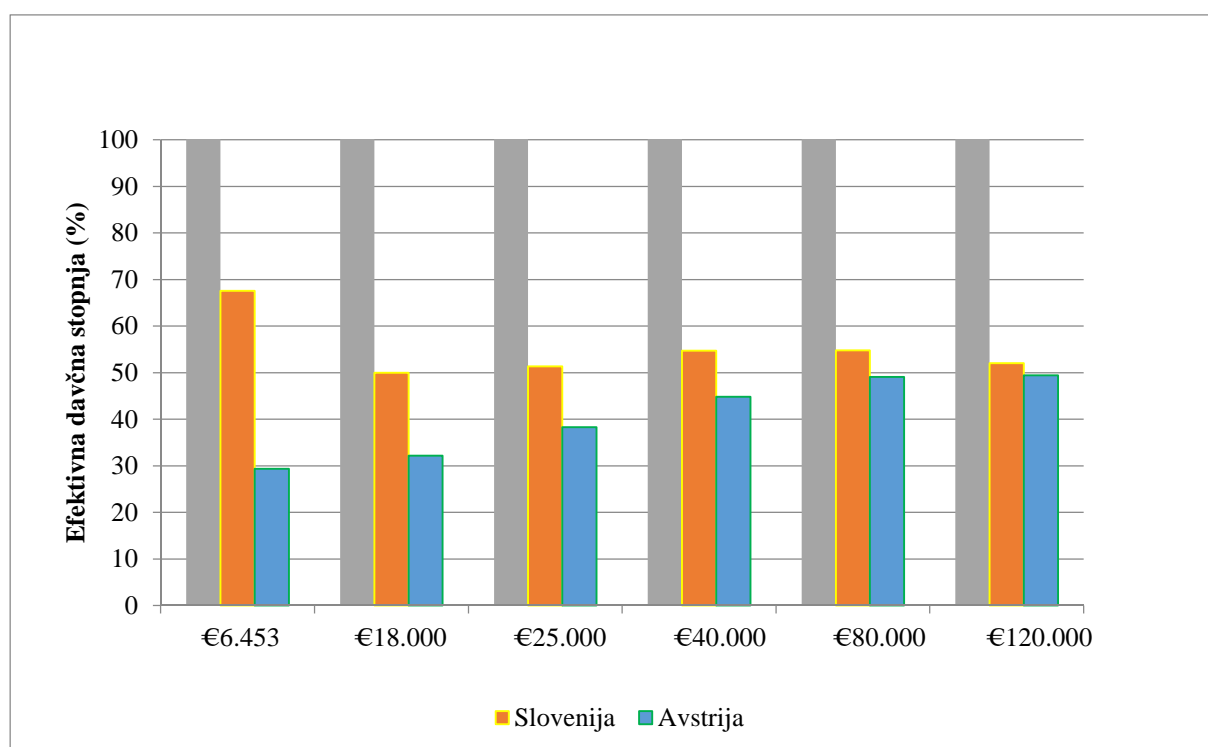
	Formula za izračun	Izračuni za leto 2015 v Sloveniji – hipotetični primeri					
		Zneski v evrih					
Dobiček iz dejavnosti	1	6.453,00	18.000,00	25.000,00	40.000,00	80.000,00	120.000,00
Prispevki za socialno varnost	2	3.961,80	6.876,00	9.550,00	15.280,00	24.711,72	24.711,72
Davčna osnova	3 = 1 - 2	2.491,20	11.124,00	15.450,00	24.720,00	55.288,28	95.288,28
Davek od dohodka iz dejavnosti (dohodnina)	4	398,60	2.121,13	3.289,15	6.598,41	19.131,40	37.725,74
Dajatve skupaj	5 = 4 + 2	4.360,40	8.997,13	12.839,15	21.878,41	43.843,12	62.437,46
Neto dohodek po obdavčitvi	6 = 1 - 5	2.092,60	9.002,87	12.160,85	18.121,59	36.156,88	57.562,54
Efektivna davčna stopnja (%)	7 = 5 / (5 + 6) * 100	67,57	49,98	51,36	54,70	54,80	52,03

Tabela 16: Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Avstriji, brez upoštevanja olajšav

	Formula za izračun	Izračuni za leto 2015 v Avstriji – hipotetični primeri					
		Zneski v evrih					
Dobiček iz dejavnosti	1	6.453,00	18.000,00	25.000,00	40.000,00	80.000,00	120.000,00
Prispevki za socialno varnost	2	1.893,12	5.089,20	7.026,80	11.178,80	18.126,50	18.126,50
Davčna osnova	3 = 1 - 2	4.559,88	12.910,80	17.973,20	28.821,20	61.873,50	101.873,50
Davek od dohodka iz dejavnosti (dohodnina)	4	-	697,44	2.545,22	6.761,14	21.171,75	41.171,75
Dajatve skupaj	5 = 4 + 2	1.893,12	5.786,64	9.572,02	17.939,94	39.298,25	59.298,25
Neto dohodek po obdavčitvi	6 = 1 - 5	4.559,88	12.213,36	15.427,98	22.060,06	40.701,75	60.701,75
Efektivna davčna stopnja (%)	7 = 5 / (5 + 6) * 100	29,34	32,15	38,29	44,85	49,12	49,42

Iz hipotetičnega primera je razvidno, da je efektivna davčna obremenitev dobička brez upoštevanja olajšav pri samostojnem podjetniku, obdavčenem na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, mnogo višja v Sloveniji kot v Avstriji. Velik vpliv pri tem imajo predvsem visoke dajatve za prispevke za socialno varnost. Največji vpliv visokih socialnih prispevkov se kaže že pri najnižjem dobičku 6.453 evrov, kjer so zakonsko določeni najnižji prispevki za podjetnika v Sloveniji 3.961,80 evrov. Če pogledamo v tabelo, je dohodnina pri avstrijskem podjetniku višja od dobička 40.000 evrov dalje, vendar so zneski za socialno varnost pri slovenskem podjetniku veliko višji, kar vpliva na končno neugodno efektivno davčno obremenitev slovenskega podjetnika.

Slika 2: Prikaz efektivne davčne obremenitve podjetnika v Sloveniji in Avstriji, brez upoštevanja olajšav

4.1.2 Izračun efektivne davčne obremenitve s. p. z upoštevanjem davčnih olajšav

V nadaljevanju k izračunu dohodnine in efektivne davčne stopnje hipotetičnih podjetnikov obeh držav vključim še vpliv nekaterih primerljivih davčnih olajšav. Predpostavim, da primerjana podjetnika uveljavljata:

- splošno olajšavo (vpliv na dohodninsko lestvico);
- olajšavo za enega vzdrževanega družinskega člana;
- olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do najvišjega možnega zneska.

Tabela 17: Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Sloveniji, z upoštevanjem olajšav

	Formula za izračun	Izračuni za leto 2015 v Sloveniji – hipotetični primeri					
		Vrednosti v evrih					
Dobiček iz dejavnosti	1	6.453,00	18.000,00	25.000,00	40.000,00	80.000,00	120.000,00
Prispevki za socialno varnost	2	3.961,80	6.876,00	9.550,00	15.280,00	24.711,72	24.711,72
Splošna olajšava	3	2.491,20	4.418,64	3.302,70	3.302,70	3.302,70	3.302,70
Posebna olajšava za vzdr. druž. člana	4	-	2.436,92	2.436,92	2.436,92	2.436,92	2.436,92
Olajšava za dodatno pok. zav.	5	-	2.819,09	2.819,09	2.819,09	2.819,09	2.819,09
Davčna osnova	6 = 1-2-3-4-5	-	1.449,35	6.891,29	16.161,29	46.729,57	86.729,57
Davek od dohodka iz dejavnosti (dohodnina)	7	-	231,90	1.102,61	3.481,19	15.622,32	33.446,38
Dajatve skupaj	8 = 7 + 2	3.961,80	7.107,90	10.652,61	18.761,19	40.334,00	58.158,10
Neto dohodek po obdavčitvi	9 = 1 - 8	2.491,20	10.892,10	14.347,39	21.238,81	39.665,96	61.841,90
Efektivna davčna stopnja (%)	10 = 8 / (8 + 9) * 100	61,39	39,49	42,61	46,90	50,42	48,47

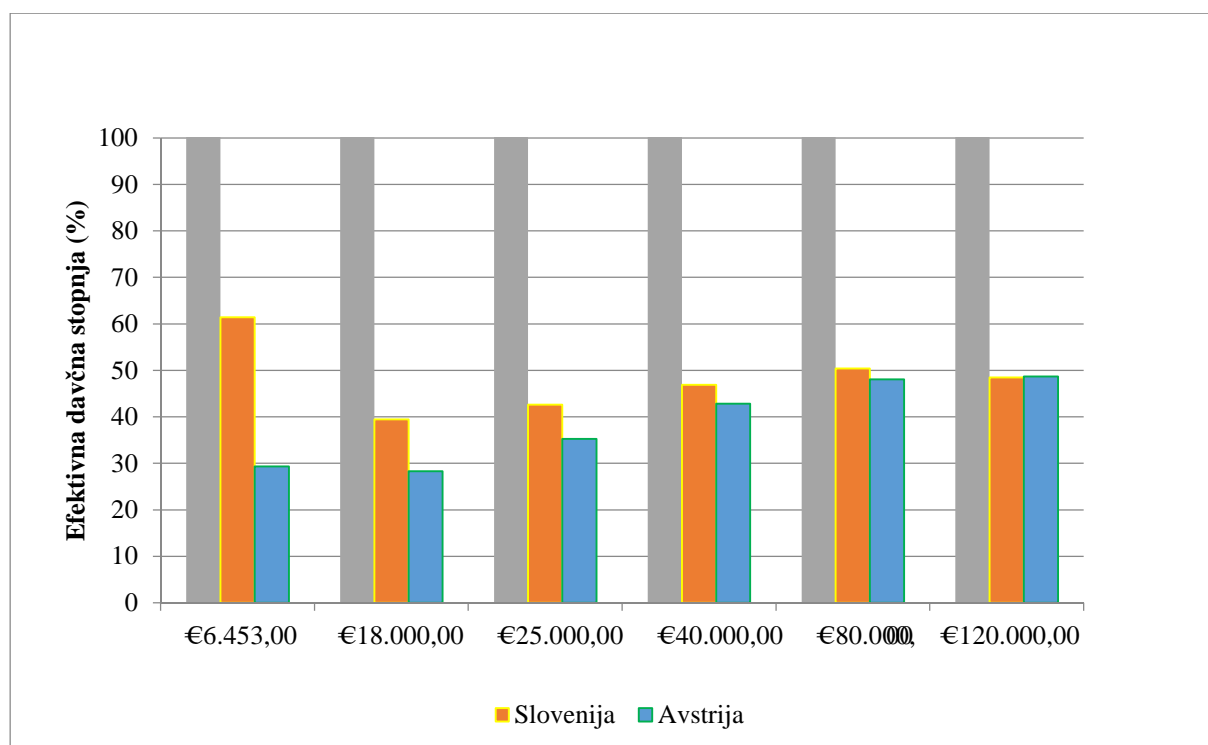
Tabela 18: Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Avstriji, z upoštevanjem olajšav

	Formula za izračun	Izračuni za leto 2015 v Avstriji – hipotetični primeri					
		Vrednosti v evrih					
Dobiček iz dejavnosti	1	6.453,00	18.000,00	25.000,00	40.000,00	80.000,00	120.000,00
Prispevki za socialno varnost	2	1.893,12	5.089,20	7.026,80	11.178,80	18.126,50	18.126,50
Posebni izdatki za dodatno pok. zav. (25 % od max. 2.920 evrov)	3	730,00	730,00	730,00	730,00	730,00	730,00
Davčna osnova	4 = 1 - 2 - 3	3.829,88	12.180,80	17.243,20	28.091,20	61.143,50	101.143,50
Davek od dohodka iz dejavnosti (dohodnina)	5	-	431,00	2.278,77	6.445,71	20.806,75	40.806,75
Odbitek za vzdr. druž. člana	6	-	431,00	494,00	494,00	494,00	494,00
Končna dohodnina	7 = 5 - 6	-	-	1.784,77	5.951,71	20.312,75	40.312,75
Dajatve skupaj	8 = 7 + 2	1.893,12	5.089,20	8.811,57	17.130,51	38.439,25	58.439,25
Neto dohodek po obdavčitvi	9 = 1 - 8	4.559,88	12.910,80	16.188,43	22.869,49	41.560,75	61.560,75
Efektivna davčna stopnja (%)	10 = 8 / (8 + 9) * 100	29,34	28,27	35,25	42,83	48,05	48,70

Iz hipotetičnih izračunov, kjer so vključene še davčne olajšave, je razvidno, da je dohodnina pri samostojnem podjetniku v Sloveniji od doseženega dobička 25.000 evrov dalje nižja kot v Avstriji. Do doseženega podjetnikovega dobička 25.000 evrov pa pri izračunu dohodnine, ob upoštevanju davčnih olajšav, v obeh državah ni bistvenih razlik. Sama stopnja dohodnine je v Avstriji nekoliko bolj ugodna kot v Sloveniji za vse tiste podjetnike, ki ne zaslužijo nadpovprečno. Vendar pa imajo davčne olajšave močan vpliv na višino dohodnine ter izničijo nekoliko neugodnejšo stopnjo dohodnine v Sloveniji v primerjavi z Avstrijo.

Bistvene razlike pa se ponovno kažejo pri primerjavi efektivnih davčnih stopenj obeh držav za podjetnike, ki pri obračunu dohodnine upoštevajo davčne olajšave. Te so do podjetnikovega dobička 120.000 evrov veliko višje v Sloveniji kot v Avstriji. Šele od dobička 120.000 evrov dalje je efektivna davčna stopnja v Sloveniji ugodnejša v primerjavi z Avstrijo. Iz tega sklepam, da imajo visoki socialni prispevki v Sloveniji velik negativni vpliv na efektivno davčno obremenitev podjetnikov.

Slika 3: Prikaz efektivne davčne obremenitve podjetnika v Sloveniji in Avstriji, z upoštevanjem olajšav

4.2 Primerjava obdavčitve s. p.-ja, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov v Sloveniji in Avstriji

Pri primerjavi obdavčitve podjetnikov iz Slovenije in Avstrije, ki so obdavčeni na podlagi normiranih odhodkov, predpostavim, da imam dva hipotetična podjetnika iz vsake države,

ki opravljata dejavnost v letu 2015 ter upoštevata veljavno davčno zakonodajo na področju pavšalne obdavčitve v tem letu. Za hipotetična podjetnika predpostavim, da dosežeta enake letne prihodke, ki so osnova za določitev normiranih odhodkov pri pavšalni obdavčitvi. Da lahko primerjam pavšalno obdavčitev podjetnikov v obeh državah, omejim znesek najvišjih letnih prihodkov do 100.000 evrov, kar je zgornja zakonsko določena meja v Sloveniji. Prav tako pa pri izračunu efektivne davčne stopnje upoštevam znesek plačanih socialnih prispevkov za primerjana hipotetična podjetnika. Podjetniki "normiranci" so v Sloveniji obdavčeni z 20-odstotno davčno stopnjo, v Avstriji pa po veljavni dohodninski lestvici. Algoritem za izračun davčne osnove in dohodnine podjetnika pavšalista v Avstriji je prikazan v naslednji sliki.

Slika 4: Algoritem za izračun davčne osnove in dohodnine podjetnika pavšalista v Avstriji

1. Dohodki iz kmetijstva in gozdarstva
2. Dohodki iz samozaposlitve
3. Dohodki iz obrti
= Skupni znesek poslovnih prihodkov (prihodki iz dejavnosti)
- Normirani odhodki v višini 6 % prihodkov (do max. 13.200 evrov) ALI
12 % prihodkov (do max. 26.400 evrov)
- Odhodki za socialne prispevke
- Izdatki za plače (v primeru zaposlenih)
- Odhodki za delovni material, surovine, blago, povezani s poslovanjem
= Vmesni dobiček za obdavčitev
- Posebna olajšava za dobiček (13 % od vmesnega dobička oz. max. 3.900 evrov)
= Obdavčljivi dohodek (davčna osnova)
* Davčna stopnja
= Davek od dohodka (dohodnina)

Vir: BMF, SelbständigenBuch: Steuerleitfaden für neu gegründete Unternehmen, 2016b, str. 85.

4.2.1 Izračun efektivne davčne obremenitve s. p.-ja na podlagi pavšalne obdavčitve

V nadaljevanju izračunam dohodnino in efektivno davčno stopnjo za hipotetična podjetnika, obdavčena na podlagi normiranih odhodkov. Za hipotetične izračune sem si za podjetnika iz Slovenije in Avstrije izbral naslednje letne prihodke iz dejavnosti:

- 6.453 evrov;
- 18.000 evrov;
- 25.000 evrov;
- 40.000 evrov;
- 100.000 evrov.

Pri tem upoštevam izračunane prispevke za socialno varnost na podlagi zgoraj določenih osnov iz tabel 14 in 15. Zaradi nekoliko drugačne pavšalne obdavčitve podjetnika v Avstriji, predpostavim, da hipotetični podjetnik v Avstriji upošteva normirane odhodke v višini 12 % doseženih prihodkov. Poleg tega predpostavim, da imata podjetnika pri doseženih letnih prihodkih 100.000 evrov enega zaposlenega delavca, kar je tudi zakonski pogoj, da lahko upoštevam pavšalno obdavčitev v Sloveniji. Letni strošek plače zaposlenega delavca je 18.000 evrov oziroma 1.500 evrov mesečno. Za avstrijskega podjetnika ne upoštevam stroškov materiala in surovin, ki se lahko upoštevajo pri pavšalni obdavčitvi.

Tabela 19: Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Sloveniji na podlagi normiranih odhodkov

	Formula za izračun	Izračuni za leto 2015 v Sloveniji – hipotetični primeri				
		Vrednosti v evrih				
Prihodki iz dejavnosti	1	6.453,00	18.000,00	25.000,00	40.000,00	100.000,00
Normirani odhodki 80 %	$2 = 1 * 0,8$	5.162,40	14.400,00	20.000,00	32.000,00	80.000,00
Davčna osnova	$3 = 1 - 2$	1.290,60	3.600,00	5.000,00	8.000,00	20.000,00
Davek od dohodka iz dejavnosti (dohodnina) 20 %	$4 = 3 * 0,2$	258,12	720,00	1.000,00	1.600,00	4.000,00
Prispevki za socialno varnost	5	3.961,80	6.876,00	9.550,00	15.280,00	24.711,72
Dajatve skupaj	$6 = 4 + 5$	4.219,92	7.596,00	10.550,00	16.880,00	28.711,72
Neto dohodek po obdavčitvi	$7 = 1 - 6$	2.233,08	10.404,00	14.450,00	23.120,00	71.288,28
Efektivna davčna stopnja (%)	$8 = 6 / (6 + 7) * 100$	65,39	42,20	42,20	42,20	28,71

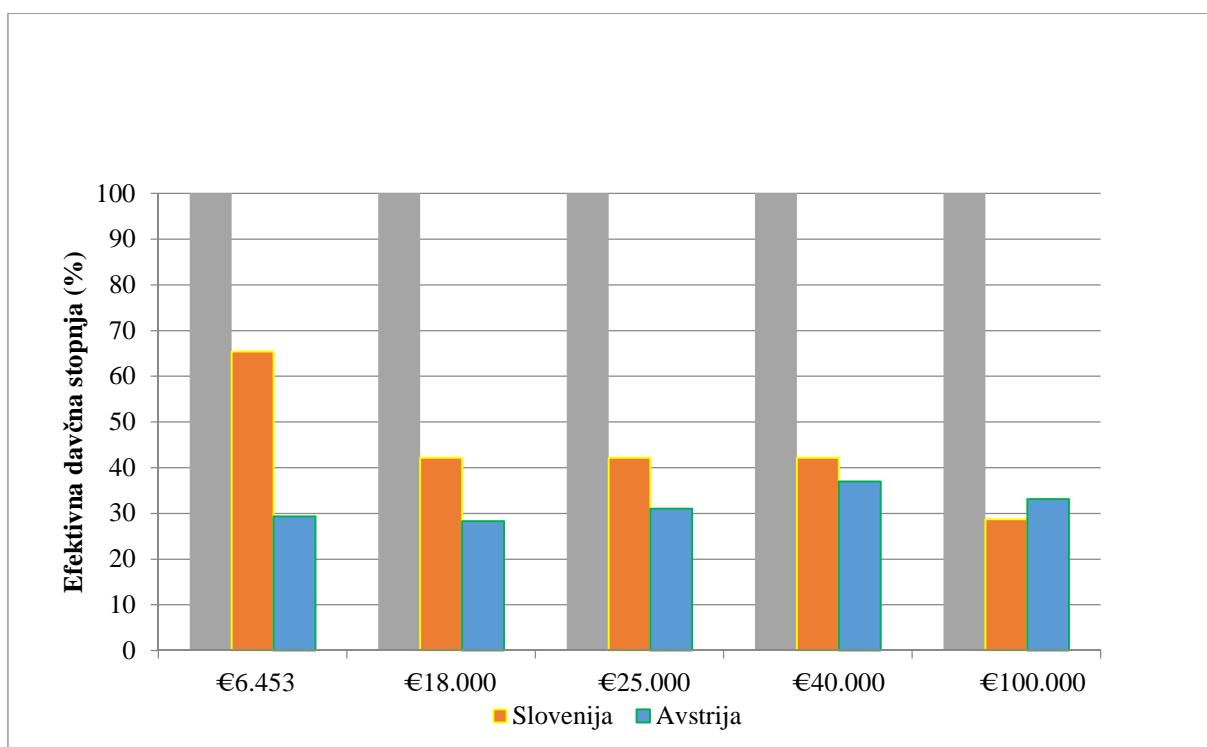
Tabela 20: Izračun dohodnine in efektivne davčne stopnje podjetnika za leto 2015 v Avstriji na podlagi normiranih odhodkov

	Formula za izračun	Izračuni za leto 2015 v Avstriji – hipotetični primeri				
		Vrednosti v evrih				
Prihodki iz dejavnosti	1	6.453,00	18.000,00	25.000,00	40.000,00	100.000,00
Normirani odhodki 12 % (do max. 26.400 evrov)	$2 = 1 * 0,12$	774,36	2.160,00	3.000,00	4.800,00	12.000,00
Prispevki za socialno varnost	3	1.893,12	5.089,20	7.026,80	11.178,80	18.126,50
Izdatki za plačo zaposlenega	4	0,00	0,00	0,00	0,00	18.000,00
Vmesni dobiček	$5 = 1 - 2 - 3 - 4$	3.785,52	10.750,80	14.973,20	24.021,20	51.873,50
Posebna olajšava za dobiček (13 % oz. do max. 3.900 evrov)	$6 = 5 * 0,13$	492,12	1.397,60	1.946,52	3.122,76	3.900,00
Davčna osnova	$7 = 5 - 6$	3.293,40	9.353,20	13.026,68	20.898,44	47.973,50
Davek od dohodka iz dejavnosti (dohodnina)	8	-	-	739,74	3.612,93	15.036,85
Dajatve skupaj	$9 = 3 + 8$	1.893,12	5.089,20	7.766,54	14.791,73	33.163,35
Neto dohodek po obdavčitvi	$10 = 1 - 9$	4.559,88	12.910,80	17.233,46	25.208,27	66.836,65
Efektivna davčna stopnja (%)	$11 = 9 / (9 + 10) * 100$	29,34	28,27	31,07	36,98	33,16

Iz hipotetičnih izračunov pavšalne obdavčitve podjetnikov je razvidno, da je znesek dohodnine pri samostojnem podjetniku pavšalistu v Sloveniji do doseženega prihodka 25.000 evrov nekoliko višji kot v Avstriji. Tu se kaže predvsem ugoden vpliv avstrijske dohodninske lestvice, po kateri znesek prihodkov do 11.000 evrov ni obdavčen. Od doseženega prihodka podjetnika 40.000 evrov dalje je pavšalna obdavčitev z dohodnino v Avstriji mnogo višja. Po tem sklepam, da so tudi pri pavšalni obdavčitvi podjetniki v Avstriji z višjimi prihodki bolj obdavčeni kot v Sloveniji.

Pri primerjavi efektivnih davčnih stopenj hipotetičnih podjetnikov, obdavčenih na podlagi normiranih odhodkov, pa se ponovno kaže negativen vpliv visokih prispevkov za socialno varnost v Sloveniji. Efektivna davčna obremenitev pri pavšalni obdavčitvi podjetnikov je na podlagi izračunov do letnega prihodka 40.000 evrov bistveno višja v Sloveniji v primerjavi z Avstrijo. Šele pri najvišjih zneskih letnih prihodkov podjetnika je ta ugodnejša v Sloveniji. Iz tega lahko sklepam, da tudi pavšalna obdavčitev ob upoštevanju socialnih prispevkov ni prijazna slovenskemu podjetniku, ki ne dosega zelo visokih prihodkov.

Slika 5: Prikaz efektivne davčne obremenitve podjetnika v Sloveniji in Avstriji na podlagi normiranih odhodkov

SKLEP

Samostojni podjetniki posamezniki so v Sloveniji in Avstriji obdavčeni z davkom od dohodkov fizičnih oseb oz. dohodnino, ki spada v skupino največjih fiskalnih dajatev, ki prinašajo večino vseh fiskalnih prihodkov obeh držav. Dohodnina ima pomembno vlogo

pri obremenitvi samostojnih podjetnikov ter posledično vpliva na gospodarsko rast in višino brezposelnosti v državi. Poleg dohodnine pa ima pomemben vpliv pri obremenitvi podjetnikov tudi višina prispevkov za socialno varnost, ki jo plačajo podjetniki. Tako dohodnina kot višina socialnih prispevkov odločilno vplivata na podjetnikov dobiček ter nadaljnje poslovne odločitve.

V delu sem prikazal obdavčitev podjetnikov v Sloveniji in Avstriji, pri tem pa sem upošteval tudi strošek socialnih prispevkov, tako da sem dobil skupno višino dajatev, ki obremenjujejo podjetnike v obeh državah. Iz analize ureditve obdavčenja podjetnikov v obeh državah je razvidno, da sta sistema zelo podobna. Tako v Sloveniji kot v Avstriji ima podjetnik možnost izbire med obdavčitvijo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ter obdavčitvijo na podlagi normiranih odhodkov (pavšalno obdavčitvijo). Razlike se kažejo predvsem pri davčnih stopnjah oz. dohodninski lestvici, davčnih olajšavah ter izračunu davčne osnove pri pavšalni obdavčitvi.

V uvodu diplomskega dela sem navedel glavno hipotezo, da naj bi bila obdavčitev podjetnikov v Sloveniji manj ugodna kot v Avstriji. To trditev lahko potrdim do določene meje podjetnikovih prihodkov oz. dobička iz dejavnosti, tako pri obdavčitvi z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, kot pavšalni obdavčitvi. Na podlagi izračunov je ta meja pri obdavčitvi na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov z upoštevanjem olajšav med 80.000 evrov in 120.000 evrov, medtem ko je meja pri pavšalni obdavčitvi med 40.000 evrov in 100.000 evrov. Do te meje je podjetnik v Sloveniji, ob upoštevanju stroškov socialnih prispevkov, veliko bolj davčno obremenjen kot v Avstriji, nad to mejo pa je obremenitev podjetnika v Avstriji višja. Iz tega sklepam, da je obdavčitev v Sloveniji bolj ugodna za podjetnike, ki zaslužijo nadpovprečno, in bistveno manj ugodna za podjetnike s povprečnimi prihodki.

Če bi primerjal obdavčitev podjetnikov obeh držav samo na podlagi dohodnine, bi bila meja podjetnikovih prihodkov, od katerih dalje je davčna obremenitev v Sloveniji ugodnejša, bistveno nižja. Ker pa je primerjava držav samo po stopnji dohodnine preveč splošna, je pomembna vključitev stroškov socialnih prispevkov, ki da bolj jasno sliko davčne obremenitve podjetnika.

Namen diplomskega dela je bil ugotoviti, ali je davčna obremenitev podjetnikov v Sloveniji ugodna v primerjavi z Avstrijo. Na podlagi ugotovitev menim, da slovenska davčna zakonodaja na tem področju še zaostaja za avstrijsko ureditvijo. Slovenija je po višini davčne stopnje in davčne obremenitve podjetnikov, ob upoštevanju stroška socialnih prispevkov, manj primerna za podjetnike s povprečnimi prihodki.

LITERATURA IN VIRI

1. ABA - Invest in Austria. (2014). Establishing a business in Austria. Najdeno 22. januarja 2016 na spletnem naslovu <http://investinaustria.at/en/downloads/brochures/starting-business-austria-2016.pdf>
2. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve - AJPES. (b. l.). Najdeno 2. februarja 2016 na spletnem naslovu http://www.ajpes.si/Registri/Poslovni_register/Vpis_podjetnika/Splosno
3. Antić, F. (2015, 10. Oktober). Ustanovitev s. p. *MP – Zavod mladi podjetnik*. Najdeno 26. januarja 2016 na spletnem naslovu <http://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/ustanovitev-podjetja/ustanovitev-s.p>
4. Borštnik, J. (2013, 4. april). Katere evidence morajo voditi "normiranci"? *MP – Zavod mladi podjetnik*. Najdeno 25. februarja 2016 na spletnem naslovu <http://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/katere-poslovne-knjige-in-davcne-evidence-morajo-voditi-normiranci>
5. Bugarič, B., Damjan, M., & Škraban, B. (2013). Primerjalnopravna analiza ureditve statusa in socialne varnosti samozaposlenih oseb v kulturi v nekaterih evropskih državah. Najdeno 25. aprila 2016 na spletnem naslovu http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/raziskave-analize/samozaposleni_v_kulturi/IPP__Primerjalnopravna_analiza_ureditve_statusa_samozaposlenih_oseb_v_kulturi_-_koncna.pdf
6. Bukovnik, M. L., & Sendelbah, M. (2010). *Računovodstvo za samostojne podjetnike*. Ljubljana: Zavod IRC.
7. Bundesministerium für finanzen (BMF). (2009). Nasveti za odmero davka delojemalcem 2008 za plačnike davka od plače: Davčna brošura 2009. Najdeno 15. aprila 2016 na spletnem naslovu https://www.bmf.gv.at/services/publikationen/BMF-Steuerbuch_2009_slowenisch.pdf?5b2dq0
8. Bundesministerium für finanzen (BMF). (2015a). Pauschalierung im Rahmen der Einkommensteuer. Najdeno 15. januarja 2016 na spletnem naslovu https://www.bmf.gv.at/steuern/selbststaendige-unternehmer/pauschalierung/p-einkommensteuer.html#Basispauschalierung_Einkommensteuer
9. Bundesministerium für finanzen (BMF). (2015b). Tipps für Selbstständige und Unternehmen. Najdeno 15. januarja 2016 na spletnem naslovu <https://www.bmf.gv.at/steuern/selbststaendige-unternehmer/startseite-selbststaendige-unternehmen.html>
10. Bundesministerium für finanzen (BMF). (2016a). Das Steuerbuch 2016: Tipps zur Arbeitnehmerveranlagung 2015. Najdeno 25. aprila 2016 na spletnem naslovu https://www.bmf.gv.at/services/publikationen/BMF-Steuerbuch_2016_dt.pdf?5b0v8c
11. Bundesministerium für finanzen (BMF). (2016b). SelbstständigenBuch: Steuerleitfaden für neu gegründete Unternehmen. Najdeno 25. aprila 2016 na spletnem naslovu http://www.ihre-berater.at/downloads/bmf-br-us_selbstst_buch_2014_2.pdf

12. *Einkommensteuergesetz Langversion (EstG)*. (2015). Najdeno 15. januarja 2016 na spletnem naslovu [https://www.jusline.at/Einkommensteuergesetz_\(EStG\)_Langversion.html](https://www.jusline.at/Einkommensteuergesetz_(EStG)_Langversion.html)
13. Evropski Portal Za Zaposlitveno Mobilnost (EURES). (b. l.). *Vodnik za delavce migrante/delavke migrantke iz Slovenije*. Najdeno 25. februarja 2016 na spletnem naslovu http://www.ams.at/_docs/001_Beschaeftigungsformen_sl.pdf
14. Finančna uprava Republike Slovenije (FURS). (2015a). Davčni vodnik 2015 za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost. Najdeno 20. marca 2016 na spletnem naslovu http://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajlatve/podrocja/dohodnina/dohodnina_dohodek_iz_dejavnosti/?tx_news_pi1%5Bnews%5D=3538&tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=050f6caef0860615fd50419dbdc0180
15. Finančna uprava Republike Slovenije (FURS). (2015b). Plačevanje prispevkov za socialno varnost za zavarovance – samozaposlene osebe. Najdeno 30. marca 2016 na spletnem naslovu http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druge_dajlatve/Podrocja/Prispevki_za_socialno_varnost/Opis/Podrobnejši_opis_1_izdaja_Placevanje_prispevkov_za_socialno_varnost_za_zavarovance_-_samozaposlene_osebe.pdf
16. International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD). (2010). *European Tax Handbook* (21st ed.). Amsterdam: IBFD.
17. Unternehmensgesetzbuch (UGB). *Bundesgesetzblatt* Nr. 43/2016.
18. Mercina, J. (2015a, 1. oktober). Samostojni podjetnik (s.p.). MP – Zavod mladi podjetnik. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <http://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/ustanovitev-podjetja/katero-obliko-podjetja-izbrati/samostojni-podjetnik-s.p>.
19. Mercina, J. (2015b, 15. marec). Obdavčitev s. p. MP – Zavod mladi podjetnik. Najdeno 5. marca 2016 na spletnem naslovu <http://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/racunovodstvo/obdavcitev-s.p>
20. Obrtno podjetniška zbornica Slovenije. (2014). Zahteve slovenske obrti in podjetništva. Najdeno 5. marca 2016 na spletnem naslovu http://www.ozs.si/Portals/0/Media/Dokumenti/OZS/Zastopanje%20in%20zakonodaja/zahteve%202014_kon%C4%8Dne.pdf
21. Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015. (2014). *Uradni list RS*, št. 94/14.
22. Pravilnik o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost. (2015). *Uradni list RS* št. 138/06, 52/07 21/13, 101/15.
23. Prusnik, M. (2016). Letni obračuni in poročanje za gospodarske družbe in zasebnike. *IKS, revija za računovodstvo in finance*, 43(1), 14–21.
24. *Efektivna davčna stopnja*. (2007, 4. januar). Najdeno 15. maja 2016 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/171913>
25. Regiolab. (2013). Ustanovitev in registracija podjetij v Avstriji. Najdeno 15. januarja 2016 na spletnem naslovu http://www.sgz.at/images/uploads/SI_Gruendung_und_Registrierung_von_Unternehmer_in_OEsterreich.pdf

26. RSM International. (2015). Doing business in Austria. Najdeno 15. januarja 2016 na spletnem naslovu http://www.rsm-verhuelsdonk.de/fileadmin/RSM_Verhuelsdonk/Publikationen/Doing_Business_in/doing_business_in_Austria.pdf
27. Setnikar, N. (2013, 17. april). Odgovornost samostojnega podjetnika. *MP – Zavod mladi podjetnik*. Najdeno 20. februar 2016 na spletnem naslovu <http://mladi-podjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/odgovornost-samostojnega-podjetnika>
28. Slovenski računovodski standardi (SRS). *Uradni list RS* št. 118/05, 10/06 – popr., 58/06, 112/06 – popr., 112/06 – popr., 3/07, 12/08, 119/08, 1/10, 90/10 – popr., 80/11, 2/12, 64/12, 94/14, 2/15 – popr., 95/15, 98/15.
29. Tičar, V. (2015, 30. november). Primerjava dohodninske lestvice Slovenija – Avstrija. Slovenska gospodarska zveza – SGZ. Najdeno 20. januarja 2016 na spletnem naslovu http://www.sgz.at/storitve/news_detail/phprimerjava_dohodninske_lestvice_slovenija_avstrija/
30. *Vodenje poslovnih knjig za samostojne podjetnike*. Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu <http://evem.gov.si/info/poslujem/vodenje-poslovnih-knjig/vodenje-poslovnih-knjig-za-samostojne-podjetnike/>
31. Wirtschaftskammer Österreich (WKO). (2015a). Einzelunternehmen. Najdeno 1. marca 2016 na spletnem naslovu <https://www.wko.at/Content.Node/Service/Wirtschaftsrecht-und-Gewerberecht/Gesellschaftsrecht/Unternehmensrecht/Gesellschaftsformen/Einzelunternehmen.html>
32. Wirtschaftskammer Österreich (WKO). (2015b). Sozialversicherung (GSVG). Najdeno 25. aprila 2016 na spletnem naslovu [https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Sozialversicherung\(GSVG\)2015.pdf](https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Sozialversicherung(GSVG)2015.pdf)
33. Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2). *Uradni list RS*, št. 13/11 – UPB, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15.
34. Zakon o davčni službi (ZDS-1). *Uradni list RS* št. 1/07 – UPB2, 40/09, 33/11.
35. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2). *Uradni list RS* št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15: ZDDPO-2-NPB14.
36. Zakon o dohodnini (ZDoh-2). *Uradni list RS* št. 13/11-UPB7, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13, 96/13, 29/14, 50/14, 23/15, 55/15: ZDoh-2-NPB24.
37. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). *Uradni list RS* št. 65/2009-UPB3, 83/2009 Odl.US: U-I-165/08-10, Up-1772/08-14, Up-379/09-8, 33/2011, 91/2011, 32/2012, 57/2012, 44/2013 – Odl. US, 82/2013: ZGD-1-NPB14, 55/2015.
38. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2). *Uradni list RS* št. 96/2012, 39/2013, 99/2013 – ZSVarPre-C, 101/2013 – ZIPRS1415, 44/2014 – ORZPIZ206, 85/2014 – ZUJF-B, 95/2014 – ZUJF-C, 90/2015 – ZIUPTD, 102/2015.
39. Zakon o prispevkih za socialno varnost (ZPSV). *Uradni list RS* št. 5/1996, 18/1996 – ZDavP, 34/1996, 87/1997, 3/1998, 106/1999 – ZPIZ-1, 81/2000 – ZPSVC, 97/2001 – ZSDP, 97/2001, 62/2010 Odl.US: U-I-214/09, Up-2988/08-29, 40/2012 – ZUJF, 96/2012 – ZPIZ-2, 91/2013 – ZZVZZ-M, 99/2013 – ZSVarPre-C, 26/2014 – ZSDP-1.

40. Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1). *Uradni list RS* št. 110/2006–UPB, 114/2006–ZUTPG, 10/2008, 62/2010–ZUPJS, 99/2013–ZSVarPre-C, 26/2014–ZSDP-1.
41. Zakon o urejanju trga dela (ZUTD). *Uradni list RS* št. 80/2010, 40/2012–ZUJF, 21/2013, 63/2013, 100/2013, 32/2014–ZPDZC-1, 47/2015–ZZSDT, 90/2015–ZIUPTD.
42. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). *Uradni list RS* št. 72/2006–UPB, 114/2006–ZUTPG, 91/2007, 76/2008, 62/2010–ZUPJS, 87/2011, 40/2012–ZUJF, 21/2013–ZUTD-A, 91/2013, 99/2013–ZUPJS-C, 99/2013–ZSVarPre-C, 111/2013–ZMEPIZ-1, 95/2014–ZUJF-C, 47/2015–ZZSDT.
43. Zupančič, V. (2008). *Knjigovodstvo in obdavčitev pri zasebnikih*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
44. Zupančič, V. (2013). Obdavčitev zasebnikov normirancev. *IKS, revija za računovodstvo in finance*, 40(04), 54–62.
45. Zupančič, V. (2014). Poudarki pri obdavčitvi dohodka iz dejavnosti zasebnikov. *IKS, revija za računovodstvo in finance*, 41(03), 59–71.
46. Zupančič, V. (2015). Davčni obračun fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost. *IKS, revija za računovodstvo in finance*, 42(03), 77–83.
47. Zupančič, V. (2016). Davčni obračun fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, za leto 2015. *IKS, revija za računovodstvo in finance*, 43(03), 89–96.

PRILOGA

PRILOGA 1: Prevod tujih izrazov

Arbeitslosversicherung	zavarovanje za primer brezposelnosti
Arbeitsmarktservice – AMS	Zavod za zaposlovanje
Einzelunternehmer – e.U.	samostojni podjetnik
Einkommensteuergesetz – EStG	avstrijski zakon o dohodnini
Firmenbuch	avstrijski poslovni register
Unternehmensgesetzbuch – UGB	Podjetniški zakonik
Gründerservice der Wirtschaftskammer Österreich	Služba za ustanovitelje Gospodarske zbornice Avstrija
Gebietskrankenkasse – GKK	Zavod za zdravstveno zavarovanje
Gesellschaft	družba ali več družbenikov skupaj
Gesetzliche Unfallversicherung	obvezno nezgodno zavarovanje
Gewerblichen Sozialversicherungsgesetz – GSV	Obrtni zakon o socialnem zavarovanju
Sozialversicherung der Gewerblichen Wirtschaft – SVA	Zavod za socialno zavarovanje obrtnega gospodarstva
Handwerksrolle	seznam obrti
Kirchensteuer	cerkveni davek
Kleingewerbetreibende	mali obrtnik
Krankenversicherung	zdravstveno zavarovanje
Lohnsteuer	davek na plače
Pflegeversicherung	invalidsko zavarovanje
Renteversicherung	pokojninsko zavarovanje
Solidaritaetzuschlag	solidarnostni davek